

Briselē, 2025. gada 28. februārī
(OR. en)

6646/25

Starpiestāžu lieta:
2025/0035(NLE)

RECH 71
ATO 7
COMPET 102

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 28. februāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 60 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES REGULA, ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2026.–2027. gadam, kura papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, un atceļ Padomes Regulu (Euratom) 2021/765

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 60 final.

Pielikumā: COM(2025) 60 final

Briselē, 28.2.2025.
COM(2025) 60 final

2025/0035 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

**ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu
2026.–2027. gadam, kura papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu
“Apvārsnis Eiropa”, un atceļ Padomes Regulu (Euratom) 2021/765**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ar šo priekšlikumu par *Euratom* pētniecības un mācību programmu 2026.–2027. gadam (“programma”) faktiski tiek pagarināta pašreizējā *Euratom* pētniecības un mācību programma 2021.–2025. gadam (“2021.–2025. gada programma”)¹ uz atlikušajiem diviem² pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) gadiem³.

Lai gan ierosinātā programma ir nodalīta, tajā ir saglabāta lielākā daļa tās priekšteces iezīmju, arī galvenās pētniecības darbības⁴. Pieņemot DFS, programmas finansējums jau bija noteikts 598 miljonu EUR apmērā (faktiskajās cenās). Priekšlikumā ir izklāstīts tiešo un netiešo darbību budžets, vispārējie un konkrētie mērķi, kā arī ir aprakstīti atbalsta instrumenti.

Komisija centīsies īstenot programmu ar šādām prioritātēm:

- drošības pētījumi nodrošinās: i) esošo kodoliekārtu drošības uzraudzībai vajadzīgos rīkus un norādījumus kodolelektrostaciju (KES) operatoriem un drošības iestādēm; ii) zinātību un risinājumus, kas nākotnes KES, arī maziem modulāriem reaktoriem (MMR), ļautu izpildīt drošības prasības, un iii) rīkus un metodes, ko drošības iestādes izmantos jaunu projektu pārbaudēs un kas atvieglos licencēšanu. Finansējums pētniecības projektiem šajā jomā būs ļoti selektīvs, jo lielāko daļu kodolskaldīšanai paredzētā budžeta absorbēs līdzfinansētas partnerības.
- Programma nodrošinās papildu finansējumu līdzfinansētajām Eiropas partnerībām kodolskaldīšanas pētniecības jomā (aizsardzība pret radiāciju, radioaktīvo atkritumu apsaimniekošana, kodolmateriāli), un mērķis ir garantēt, ka tās var pielāgoties mainīgajai pētniecības videi un iesaistīt jaunas ieinteresētās personas un visas dalībvalstis.
- Programma centīsies saglabāt ES vadošo pozīciju kodolsintēzes pētniecībā, uzsākot kopīgi plānotu Eiropas partnerību, kas publiskā un privātā sektora ieinteresētās personas apvienos ar mērķi novērst trūkumus pirmās kodolsintēzes elektrostacijas projektēšanas un būvniecības procesā.
- Programma turpinās atbalstīt ilgtermiņa darbības izglītības un apmācības jomā, piedāvājot studentu un pētnieku mobilitāti un piekļuvi infrastruktūrai, nodrošinot ieinteresētajām personām un lietotājiem stabilitāti un paredzamību. Uzsvars tiks likts uz ciešāku mijiedarbību starp šīm darbībām, partnerībām un pašreizējiem un jauniem projektiem.

¹ Padomes Regula (*Euratom*) 2021/765 (2021. gada 10. maijs), ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2021.–2025. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” un atceļ Regulu (*Euratom*) 2018/1563 (OV L 167I, 12.5.2021., 81. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj>).

² *Euratom* programmas ir īsākas nekā citas izdevumu programmas saskaņā ar LESD, jo *Euratom* līguma 7. pantā noteikts, ka šo programmu ilgums ir pieci gadi.

³ Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>).

⁴ Tās ietver kodoldrošību, kodoldrošību, radioaktīvo atkritumu un nostrādātās kodoldegvielas apsaimniekošanu, kodolsintēzes enerģētiku un aizsardzību pret radiāciju.

- Programma turpinās finansēt pētniecību tādu metožu izstrādei, ar kurām atbalsta kodolgarantijas, drošību un kodolieroču neizplatīšanas centienus, ņemot vērā kodolskaldīšanas tehnoloģiju ieviešanas ievērojamo pieaugumu visā pasaulē.

Ja Eiropas līmenī netiks veikti nekādi pasākumi kodolpētniecības jomā, iespējams, ka tikai lielākās dalībvalstis spēs saglabāt valsts programmas. Eiropas iekšējā sadarbība, visticamāk, attieksies tikai uz šīm lielākajām dalībvalstīm un uz divpusējiem nolīgumiem. Mazākas dalībvalstis varētu saskarties ar zinātnisku izolāciju un zināšanu zudumu. Programma ir paredzēta tam, lai tajā iesaistītu visas dalībvalstis un pētniecības centienus, vienlaikus papildinot ES pamatprogrammu, kas atbalsta ar kodolenerģiju nesaistītu pētniecību.

Komisija sāka priekšlikuma sagatavošanu, apspriežoties ar *Euratom* Zinātnes un tehnikas komiteju (*STC*), kā noteikts juridiskajā pamatā⁵. *STC* sniedza atzinumu⁶, kuru Komisija šā priekšlikuma sagatavošanā ņēma vērā.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Programmā tiks pārņemtas tās priekšteces programmas pētniecības darbības. Tā atbilst pētniecības un inovācijas pamatprogrammai “Apvārsnis Eiropa” kodolpētniecības jomā⁷ un papildina to. Tā piemēro pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” noteikumus par dalību un rezultātu izplatīšanu un izmanto tos pašus instrumentus, arī Eiropas partnerības⁸. Noteikumi par sinerģijām⁹ arī nodrošina, ka abas minētās programmas viena otru papildina.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Atbalstot izcilu pētniecību un nodrošinot pareizos apstākļus pētniecībai un jaunu prasmju attīstīšanai, priekšlikums atbilst ES politikai, kuras mērķis ir palielināt ES konkurētspēju.

Programma atbalstīs pētniecības iniciatīvas kodoldrošības jomā un stratēģiskajās jomās, ko atbalsta Neto nulles emisiju industrijas akts¹⁰. Tā atbalstīs arī nesen izveidotās Eiropas Mazo modulāro reaktoru industriālās alianses drošības iniciatīvas.

Programma palīdzēs īstenot Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma (“Līgums”) 7. nodaļu par kodolgarantijām¹¹. Tā arī sniegs ieguldījumu ES drošības programmās un stratēģijās, atbalstot pētniecību kodoldrošības jomā.

⁵ Sk. arī sadaļas “Juridiskais pamats” un “Juridiskā instrumenta izvēle” 2. iedaļā.

⁶ *Priorities for European nuclear research & training: An STC Opinion* (STC-2023-16 FINAL, 20.10.2023.). https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/8908a4d4-ad88-465f-9c9b-bbbf0e7174cc_en?filename=priorities-for%20european-nuclear-research.pdf.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁸ Sk. šā priekšlikuma 9. un 7. pantu un 6. panta 3. punktu, kā arī Regulas (ES) 2021/695 10. pantu un III pielikumu.

⁹ Sk. šā priekšlikuma 10. panta 2. punktu un Regulas (ES) 2021/695 15. pantu.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1735 (2024. gada 13. jūnijs) par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1724 (OV L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

¹¹ Atsauces attiecas uz Līguma konsolidēto redakciju: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:02016A/TXT-20240901>.

Programmas finansētā pētniecība palīdzēs īstenot *Euratom* direktīvas par kodoliekārtu drošību¹², nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu drošu apsaimniekošanu¹³ un aizsardzību pret radiāciju¹⁴.

Programma arī turpinās atbalstīt Eiropas Starptautiskās kodoldrošuma sadarbības instrumenta¹⁵ īstenošanu un Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta¹⁶ kodolenerģijas un radioloģiskos aspektus.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Saskaņā ar Līgumu Komisija ir atbildīga par kodolpētniecības sekmēšanu un atvieglināšanu dalībvalstīs un par tās papildināšanu, īstenojot Kopienas pētniecības un mācību programmu (4. pants). Šī programma ar vienprātīgu lēmumu jāpieņem Padomei uz Komisijas priekšlikuma pamata (7. pants).

Saskaņā ar Līgumu apspriešanās ar Eiropas Parlamentu nenotiek, bet agrāk Padomes rotējošā prezidentvalsts aicināja Parlamentu izteikt piezīmes par ierosinātajām regulām, ar kurām izveido *Euratom* programmas. Tiks informēta Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, kā to nosaka juridiskais pamats (7. pants).

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Programma palīdz dalībvalstīm – neatkarīgi no to izvēles ražot vai patērēt kodolskaldīšanas enerģiju – sadarboties, lai attīstītu kodolzinātnes piedāvātās iespējas un samazinātu riskus, ko rada jonizējošā starojuma dažādi lietojumi.

Par programmu izrāda interesi ne tikai tās 12 dalībvalstis, kas izmanto KES kā daļu no savas valsts energoresursu struktūras, bet arī daudzas citas dalībvalstis, kas ekspluatē reaktorus pētniecības vajadzībām vai radioizotopu ražošanai. Tas ir svarīgi visām ES valstīm, kas izmanto radioizotopus medicīniskiem nolūkiem. Visas dalībvalstis gūs labumu no kompetences attīstīšanas un kopīgošanas kodoldrošības un radioaktīvo atkritumu drošas apsaimniekošanas jomā.

¹² Padomes Direktīva 2009/71/*Euratom* (2009. gada 25. jūnijs), ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru (OV L 172, 2.7.2009., 18. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

¹³ Padomes Direktīva 2011/70/*Euratom* (2011. gada 19. jūlijs), ar ko izveido Kopienas sistēmu lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu atbildīgai un drošai apsaimniekošanai (OV L 199, 2.8.2011., 48. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

¹⁴ Padomes Direktīva 2013/59/*Euratom* (2013. gada 5. decembris), ar ko nosaka drošības pamatstandartus aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajiem draudiem un atceļ Direktīvu 89/618/*Euratom*, Direktīvu 90/641/*Euratom*, Direktīvu 96/29/*Euratom*, Direktīvu 97/43/*Euratom* un Direktīvu 2003/122/*Euratom* (OV L 13, 17.1.2014., 1. lpp.).

¹⁵ Padomes Regula (*Euratom*) 2021/948 (2021. gada 27. maijs), ar kuru izveido Eiropas Starptautiskās kodoldrošuma sadarbības instrumentu, kas papildina Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, pamatojoties uz Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu, un ar ko atceļ Regulu (*Euratom*) Nr. 237/2014 (OV L 209, 14.6.2021., 79. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/59/oj>).

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

Kodolsintēzes enerģijas attīstība, kam nepieciešami ļoti plaši pētniecības centieni, ir visu ES dalībvalstu interesēs. Visbeidzot, visas dalībvalstis izmanto starojumu vai gūst no tā labumu medicīnas, rūpniecības, lauksaimniecības, vides un drošības jomās. Saskaņotajos standartos, kas noteikti dažādās *Euratom* direktīvās, ir skaidri uzsvērtā vajadzība pēc vienotas pieejas tehniskiem jautājumiem un apmācībai visā ES.

Kodoldrošība ir valstu atbildība. Tomēr, lai stiprinātu spēju veidošanu ES un valstu līmenī, programmas tiešās darbības palīdz risināt dažas no drošības problēmām, ar kurām saskaras ES, un šo problēmu globālās dimensijas tādās jomās kā ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un nukleāro (*CBRN*) drošības risku mazināšana, kodolmateriālu un radioloģisko materiālu atklāšana un kriminālistikas analīze, kā arī atbilstoša apmācība. Aizsardzības pasākumi ir *Euratom* kopienas ekskluzīvā kompetencē, un pastāvīgs tehniskais atbalsts, pētniecība un izstrāde šajā jomā, veicot tiešās darbības, ir ļoti svarīga, lai saglabātu *Euratom* aizsardzības pasākumu sistēmas efektivitāti un lietderību.

- **Proporcionalitāte**

Lai izvairītos no dublēšanās, saglabātu kritisko masu galvenajās jomās un nodrošinātu, ka publiskie līdzekļi tiek izlietoti pēc iespējas lietderīgāk, programmā ir paredzēti pasākumi pētnieku atbalstam un dalībvalstu pētniecības centienu koordinēšanai. Šādi pasākumi var radīt papildu publiskās un privātās investīcijas pētniecībā un inovācijā. Tie ir arī vajadzīgi politikas veidošanas atbalstam un atbilst ES politikā noteiktajiem mērķiem. Ierosinātās darbības nepārsniedz Kopienas mērķiem nepieciešamo.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Programma, tāpat kā tās priekštece, tiks īstenota ar Padomes regulu. Tas rada atbalsta saņēmējiem tiesības un pienākumus, kas ir saistoši pilnībā un ir tieši piemērojami visās ES dalībvalstīs un programmas asociētajās valstīs. Tas atbilst arī veidam, kā tiek izveidotas citas ES izdevumu programmas.

3. **IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Šā priekšlikuma pamatā bija *ex post* izvērtējums¹⁷ par 2014.–2020. gada *Euratom* pētniecības un mācību programmu¹⁸ un 2021.–2025. gada programmas starpposma izvērtējums¹⁹.

¹⁷ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “*Euratom* pētniecības un mācību programmas 2014.–2020. gadam *ex post* izvērtējums” (COM(2024) 549 final, 28.11.2024.).

¹⁸ Izveidotas ar Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1314/2013 (2013. gada 16. decembris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2014.–2018. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020” (OV L 347, 20.12.2013., 948. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1314/oj>), un Padomes Regula (*Euratom*) 2018/1563 (2018. gada 15. oktobris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2019.–2020. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020”, un ar kuru atceļ Regulu (*Euratom*) Nr. 1314/2013 (OV L 262, 19.10.2018., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1563/oj>).

¹⁹ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “*Euratom* pētniecības un mācību programmas 2021.–2025. gadam starpposma izvērtējums” (COM(2025) **NNN, DD.MM.2025**).

Ex post izvērtējumā tika secināts, ka 2014.–2020. gada programma ir sniegusi ievērojamu atbalstu kodoldrošumam, kodoldrošībai un aizsardzībai pret radiāciju un palīdzējusi nodrošināt, ka Eiropa atbilst visaugstākajiem standartiem šajās jomās. 2014.–2020. gada programma arī veicinājusi ES energosistēmas ilgtermiņa dekarbonizāciju: i) nodrošinot zināšanu bāzi un risinājumus esošo KES ilgtermiņa darbībai; ii) veicinot zināšanas un tehnoloģijas, kas vajadzīgas kodolsintēzes enerģijas attīstībai, un ii) stiprinot progresīvo kodolsistēmu drošumu. Programma arī palīdzējusi uzturēt un pilnveidot būtiskās kodolprasmes, izmantojot zināšanu pilnvērtīgu pārvaldību un plašu izglītības un apmācības piedāvājumu, vienlaikus pastāvīgi atbalstot ar kodolenerģiju saistīto politiku. Programma ir devusi īpašu labumu mazākām dalībvalstīm, kas varēja izmantot apjomradītus ietaupījumus un atvērtu piekļuvi Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) objektiem. Dalībvalstis, kas neizmanto kodolenerģiju, galvenokārt piedalījās aizsardzības pret radiāciju, medicīnisko lietojumu un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas projektos. Dažas no tām piedalījās arī kodoldrošuma un kodoldatu pētniecībā, lai saglabātu svarīgas kompetences šajās jomās.

Pēc *ex post* izvērtējuma 2021.–2025. gada programmas starpposma izvērtējumā tika apstiprināts, ka šī programma joprojām ir svarīga un sniedz būtisku atbalstu kodoltehnoloģiju drošai un neapdraudētai izmantošanai, ko nodrošina tās plašais tiešo un netiešo darbību pētniecības portfelis.

Izvērtējumā tika secināts, ka, saglabājot programmas darbības jomu un budžetu kodolskaldīšanas pētniecībai tādā pašā līmenī kā 2021.–2025. gada programmā, tiktu nodrošināta pētniecības nepārtrauktība esošo KES drošai ekspluatācijai Eiropā un jaunu reaktoru tehnoloģiju drošuma novērtēšanai. Tomēr finansējums pētniecības projektiem šajā jomā būs ļoti selektīvs, jo lielāko daļu kodolskaldīšanai paredzētā budžeta absorbēs līdzfinansētas partnerības. Tāpat arī pašreizējais finansējuma apjoms un līmenis nav pietiekams, lai ES varētu i) panākt starptautiskos konkurentus, ii) risināt galvenos jautājumus saistībā ar MMR, progresīvu degvielu un degvielas ciklu izstrādi un iii) būtiski uzlabot kodolenerģijas jomas prasmes Eiropas Savienībā.

Programmai 2026.–2027. gadā būtu jāturpina nodrošināt finansējumu līdzfinansētajām Eiropas partnerībām kodolskaldīšanas pētniecības jomā: *PIANOFORTE* (aizsardzība pret radiāciju), *EURAD-2* (radioaktīvo atkritumu apsaimniekošana) un *Connect-NM* (kodolmateriāli). Šīs partnerības ir rezultāts pētniecības kopienas, ieinteresēto personu un dalībvalstu ilgtermiņa centieniem, kas īstenoti, lai kopā panāktu progresu kopīgas pētniecības programmas izstrādē un risinātu galvenās problēmas visās attiecīgajās jomās. Lai gan līdz šim ir panākts zinātnes progress, Komisija centīsies vēl vairāk uzlabot partnerību organizāciju un darbību, lai nodrošinātu, ka *Euratom* programmas finansētā pētniecība joprojām ir svarīga visiem ES iedzīvotājiem un ka tā risina visneatliekamākās problēmas aizsardzības pret radiāciju, radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas un kodolmateriālu jomā. Lai sistemātiski un ilgtspējīgā veidā apsvērtu plaša ieinteresēto personu loka un dalībvalstu ilgtermiņa perspektīvas, Komisija partnerībām pievērsīs īpašu uzmanību.

Euratom finansētās kodolsintēzes pētniecības rezultāti ir iespaidīgi, taču ar tiem nepietiek, lai laikus ieviestu kodolsintēzes enerģiju tirgū un tādējādi atbalstītu ES dekarbonizācijas centienus un veicinātu konkurētspēju. Ir jāapzina kritiskās problēmas un riski, kas saistīti ar kodolsintēzes elektrostaciju būvniecību, kurai tagad un turpmākajos gados būtu jāvirza *Euratom* finansēta pētniecība, pamatojoties uz iepriekšējām un pašreizējām ES iniciatīvām, jo

īpaši tas attiecas uz starptautisko eksperimentālo kodoltermisko reaktoru (*ITER*). Pirmais solis bija Komisijas Kodolsintēzes ekspertu grupas²⁰ izveide 2024. gadā, kas, tāpat kā iepriekšējā Padomdevēja komiteja kodolsintēzes jautājumos²¹, apvieno dalībvalstis padomdevēja struktūrā ar mērķi atbalstīt ar kodolsintēzi saistītu iniciatīvu vadīšanu, koordināciju un saskaņošanu Savienībā.

Programmai ir jāattīstās, lai novērstu tehnoloģiju nepilnības, kuru novēršanai nepieciešama papildu uzmanība un investīcijas, vienlaikus iesaistot vairāk privātā finansējuma un nozares pieredzes un palielinot starptautisko sadarbību ar uzticamiem partneriem, ja tas rada skaidru pievienoto vērtību ES. Komisija jau ir sākusi kopīgi plānot Eiropas partnerību šajā jomā, kas apvienos ieinteresētās personas no publiskā un privātā sektora. 2026.–2027. gada darbības pavērs ceļu šai uz starpposma mērķiem balstītajai partnerībai un papildu inovācijas darbībām. Šāda jauna partnerība nozīmē arī to, ka ir jāpārskata *EUROfusion* loma un darbības, kam būs liela nozīme kodolsintēzes zinātnes pamatelementu izstrādē. Sīkāka informācija tiks sniegta paziņojumā par Savienības turpmāko kodolsintēzes stratēģiju, kas pašlaik tiek gatavots.

Izvērtējumā tika secināts, ka *JRC* sniedz labumu *Euratom* kopienai un vairākām ārējām ieinteresētajām personām, nodrošinot ļoti būtisku analīzi un pētījumus par visu darbību klāstu, sākot ar kodoldrošumu un beidzot ar drošību un aizsardzības pasākumiem. Tika uzskatīts, ka analīze par veidiem, kā apstrādāt, samazināt un pārstrādāt kodolatkritumus vai novērtēt to īpašības un uzvedību, ir ļoti svarīga Eiropas kodolenerģētikas nozarei. Nodrošinot kodoldatus, mērījumus un atsaucē materiālus, *JRC* sniedza būtisku ieguldījumu, jo īpaši pašreizējo sistēmu un nākotnes tehnoloģiju (piem., MMR) drošuma un drošības novērtēšanā. Aizsardzības pasākumu un kodolieroču neizplatīšanas jomā *JRC* speciālās zināšanas un pētījumi sniedza vērtīgu ieguldījumu gan Eiropas, gan starptautiskā līmenī, arī saistībā ar Komisijas programmu Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras (*IAEA*) atbalstam.

JRC projekti attiecībā uz lietojumiem, kas nav saistīti ar enerģiju, ir vienlīdz svarīgi un tika izmantoti, lai veicinātu ES politikas mērķu sasniegšanu medicīnas un kosmosa jomā. Tiešo darbību pētniecības rezultāti pastāvīgi un būtiski veicina kodoltehnoloģiju drošu un neapdraudētu izmantošanu. *JRC* izglītības un apmācības pasākumi sniedza nozīmīgu pievienoto vērtību ES dalībvalstīm, ievērojami pārsniedzot valsts līmeņa spējas. Tā tiešās darbības izglītības un apmācības jomā, kā arī piekļuve tā kodoliekārtām papildina dalībvalstu spējas un rada augstu pievienoto vērtību ES līmenī, veicinot neatkarīgu pētniecību *Euratom* kopienā. *JRC* tiešās darbības arī atbalsta ES politikas īstenošanu un uzraudzību tādās jomās kā kodoldrošība, radioaktīvo atkritumu apsaimniekošana, aizsardzība pret radiāciju, kodolgarantijas, kā arī kodolieroču neizplatīšanas iniciatīvas.

JRC savas kodolenerģētikas darbību stratēģijas ietvaros un saskaņā ar starpposma izvērtējuma ieteikumiem pievērsīsies savas kodolinfrastruktūras izmantošanas optimizēšanai un tās ilgtspējīgas darbības nodrošināšanai. *JRC* turpina jaunās ēkas būvniecību Karlsrūē (M korpuss) un strādā, lai eksperimentālās darbības, kurās izmanto radioaktīvus materiālus, koncentrētu divās vietās (Karlsrūē un Gēlā). Īstenojot jauno portfela pieeju savā darba programmā, *JRC* turpinās uzlabot sinerģiju starp dažādām pētniecības jomām, maksimāli izmantojot gan kodoldarbības, gan ar kodolenerģiju nesaistītas darbības. *JRC* arī uzlabos savas prognozēšanas spējas un lietpratīgāk izmantos savas pašreizējās spējas, lai analizētu tendences un definētu savu kodolpētniecību. Tas arī sniegs dalībvalstīm noderīgas zinātniskas atziņas, lai tās varētu izstrādāt savas valsts stratēģijas radioaktīvo atkritumu jomā, un palīdzēs

²⁰ Komisijas ekspertu grupa E03929.

²¹ Padomes lēmums (1980. gada 16. decembris), ar ko izveido Padomdevēju komiteju kodolsintēzes programmai (*Oficiālajā Vēstnesī* nav publicēts).

tām dalīties pieredzē un labā praksē. Kodolkompetenču jomā *JRC* ne tikai turpinās nodrošināt specializētu apmācību, bet arī turpinās izstrādāt metodiku, kuras nolūks ir palīdzēt dalībvalstīm novērtēt un uzraudzīt cilvēkresursu vajadzības kodolenerģijas nozarē, izmantojot Eiropas Cilvēkresursu novērošanas centru kodolenerģijas jomā.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

No 2024. gada marta līdz maijam Komisija rīkoja uzaicinājumu iesniegt atsauksmes kopā ar sabiedrisko apspriešanu par 2021.–2025. gada programmas starpposma izvērtējumu un šā priekšlikuma sagatavošanu²². Šī apspriešana sniedza vērtīgu ieskatu par programmas efektivitāti un ļāva apzināt galvenās jomas, kurās vajadzīgi uzlabojumi. Tajā atklājās ieinteresēto personu augsta līmeņa līdzdalība *Euratom* finansētos projektos un tika identificētas programmas priekšrocības un problēmas. Sīkāka informācija ir sniegta dienestu darba dokumenta par starpposma izvērtējumu V pielikumā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Veicot starpposma izvērtējumu un izstrādājot priekšlikumu, Komisija rīkoja vairākas sanāksmes ar ieinteresētajām personām, apkopoja viedokļus un izmantoja speciālās zināšanas no šādiem avotiem:

- *Euratom STC* atzinums par Eiropas kodolpētniecības un apmācības prioritātēm²³;
- neatkarīgs ekspertu grupas ziņojums ar mērķi novērtēt *JRC* tiešās darbības kā daļu no pamatojuma 2021.–2025. gada programmas starpposma izvērtējumā²⁴;
- neatkarīgi atsevišķu ekspertu ziņojumi par netiešajām darbībām kā daļa no 2021.–2025. gada programmas starpposma izvērtējuma²⁵;
- kopuzņēmuma “*Fusion for Energy*” (KU *F4E*) starpposma izvērtējums²⁶;
- augsta līmeņa Eiropas apaļā galda sanāksme par kodolsintēzes inovācijas veicināšanu, kas notika 2024. gada 14. martā²⁷;
- ES kodolsintēzes enerģijas plāns (2024. gada 23. aprīlis)²⁸;
- rezultāti, kas gūti ieinteresēto personu sanāksmē “*Euratom* pētniecība praksē un iespējas Eiropai”²⁹.

²² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14180-Euratom-research-and-training-programme-for-2026-2027_lv.

²³ STC-2023-16 FINAL, 20.10.2023.

²⁴ COM(2025) NNN.

²⁵ Turpat.

²⁶ Starpposma izvērtējums par to, kā tiek īstenots Padomes Lēmums (*Euratom*) 2021/281 (2021. gada 22. februāris), ar kuru groza Lēmumu 2007/198/*Euratom*, ar ko izveido Eiropas Kopuzņēmumu ITER un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām un piešķir tam priekšrocības (COM(2025) NNN, DD.MM.2025.).

²⁷ Eiropas Komisija: Pētniecības un inovācijas ģenerāldirektorāts, Capisani, L., Camus, C., un Papadopoulou, M., “*Fostering fusion innovation – High-Level European Round Table*”, Capisani, L. (redaktors), Camus, C. (redaktors) un Papadopoulou, M. (redaktors), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/621539>.

²⁸ ES kodolsintēzes enerģijas plāns: https://energy.ec.europa.eu/events/eu-blueprint-fusion-energy-2024-04-23_en.

²⁹ Eiropas Komisija: Pētniecības un inovācijas ģenerāldirektorāts, Rossetti di Valdalbero, D., un Janatkova, K., “*Euratom Research in action and opportunities for Europe – EU Strategic autonomy*

- **Ietekmes novērtējums**

Šo priekšlikumu atbalsta 2021.–2025. gada programmas starpposma izvērtējums, kurā izklāstīti minētās programmas sasniegumi un ierosināti uzlabojumi, kas attiecas arī uz 2026.–2027. gadu.

Ta kā *Euratom* programma aptver piecus gadus (nevis septiņus gadus, kā tas ir lielākajā daļā DFS izdevumu programmu) un priekšlikumam nav jaunas finansiālas ietekmes, priekšlikuma sagatavošanai kā pierādījumu bāzi tika nolemts izmantot starpposma izvērtējumu, nevis veikt *ex ante* ietekmes novērtējumu. Tika uzskatīts, ka starpposma izvērtējums atbilst Finanšu regulas prasībām attiecībā uz *ex ante* izvērtējumu, jo tas ir pietiekami nesens un šeit ierosinātajā programmā tiks saglabāti tās priekšteces programmas galvenie elementi.

Tika izmantoti arī 2021.–2025. gada programmas *ex ante* ietekmes novērtējumā³⁰ izdarītie konstatējumi, ja tie joprojām bija aktuāli.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Šī programma, tāpat kā tās priekštece, tiks īstenota, izmantojot pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” instrumentus un dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus. Vienkāršošanas pasākumi, kas jau ieviesti pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa”, attieksies arī uz šīs programmas pieteikumu iesniedzējiem un atbalsta saņēmējiem. Tādējādi pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” starpposma izvērtējums var veicināt turpmāku vienkāršošanu, kas attieksies uz *Euratom* programmu. Sabiedriskās apspriešanas par 2021.–2025. gada programmas starpposma izvērtējumu rezultāti liecina, ka līdz šim īstenotie pasākumi, piemēram, vienkāršāki revīzijas noteikumi un atbalsta saņēmēja parastās grāmatvedības prakses atzīšana, ir samazinājuši administratīvo slogu un ka vienkāršošanas process būtu jāturpina. Tiek saglabāts vienotais tiešo un netiešo darbību mērķu saraksts, kas vēl vairāk vienkāršoja programmas struktūru un izvērtēšanu. Vienkāršošanas un samazinātā administratīvā sloga iespējamā ietekme ir plašāk aplūkota starpposma izvērtējumā.

- **Pamattiesības**

Ierosinātajā regulā ir ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītās pamattiesības un principi. Ierosinātās regulas 21. apsvērums nodrošina, ka programmas darbības atbilst arī Hartai.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šā priekšlikuma budžetā ir izmantotas pašreizējās cenas. Priekšlikumam pievienotajā tiesību akta finanšu pārskatā ir izklāstīta ietekme uz budžetu, cilvēkresursiem un administratīvajiem resursiem. Šī ietekme ir zināma kopš vienošanās par finansējumu *Euratom* programmām 2021.–2027. gada DFS.

³⁰

and the future energy systems – EU Small Modular Reactors (SMRs) Declaration”, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/911262>.
SWD(2018) 307 final.

5. CITI ELEMENTI

• **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisija īsteno programmu, izmantojot tiešu pārvaldību un netiešu pārvaldību, ko īsteno Eiropas partnerības (sk. priekšlikuma 6. panta 1. punktu).

Programmas uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība būs balstīta uz tās priekšteces programmas uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtību. Četros gados pēc programmas pabeigšanas tiks veikts galīgais izvērtējums, kura nolūks ir novērtēt programmas ietekmi uz vietas. Uz tiešajām un netiešajām darbībām tiks attiecināts kopējs galīgais novērtējums.

• **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

I nodaļā ir izklāstīti vispārīgi ierosinātās regulas noteikumi. Tā ietver pantus par priekšmetu, definīcijām, programmas mērķiem, budžetu, trešo valstu iesaistīšanos programmā, finansējuma īstenošanu un veidiem, Eiropas partnerībām, atvērto zinātni, atbalsttiesīgajām darbībām un dalības noteikumiem, kā arī kumulatīvo, alternatīvo un kombinēto finansējumu.

Vienīgās izmaiņas salīdzinājumā ar Regulas (Euratom) 2021/765 I nodaļu ir tās, kas vajadzīgas, lai atjauninātu tekstu attiecībā uz jauno laikposmu, ko aptver programma, atjauninātu finansējumu un atceltu noteikumus par atpakaļejošu spēku, jo paredzams, ka šī regula stāties spēkā pirms programmas sākuma.

II nodaļā (“Plānošana, uzraudzība, izvērtēšana un kontrole”) ir iekļauti noteikumi par darba programmām, uzraudzību un ziņošanu, informēšanu, komunikāciju, publicitāti, izplatīšanu un izmantošanu, izvērtēšanu, revīzijām, komiteju procedūru un ES finanšu interešu aizsardzību. Tajā nav ierosinātas nekādas izmaiņas, izņemot to, ka ir svītrotā prasība par starpposma izvērtēšanu, un no tā izrietošo 14. panta pārstrukturizāciju.

III nodaļā (“Pārejas un nobeiguma noteikumi”) ir ierosināti tikai nelieli atjauninājumi, kas ietver Regulas (Euratom) 2021/765 atcelšanu un “Pārejas noteikumu” un “Stāšanās spēkā” atjaunināšanu. Noteikumi par atpakaļejošu spēku vairs nav nepieciešami un ir svītroti.

Programmas pasākumos (I pielikums) tiks ieviestas tikai divas izmaiņas. Pirmā: ir pievienots noteikums, kura nolūks ir nodrošināt finansējuma nepārtrauktību Eiropas partnerībām un citām notiekošajām darbībām, kurām var būt nepieciešams finansējuma papildinājums³¹. Minētais noteikums ļaus Komisijai, izmantojot darba programmu, turpināt finansēt dotācijas, kas piešķirtas saskaņā ar 2021.–2025. gada programmu, un faktiski aptvert 2021.–2027. gada DFS septiņus gadus.

Otrā izmaiņa I pielikumā ir iekļauta c) iedaļā par pētniecību kodolsintēzes jomā, un tā paredz finansējumu pētniecībai šajā jomā papildus finansējumam, kas piešķirts līdzfinansētajai Eiropas partnerībai. Saskaņā ar starpposma izvērtējuma konstatējumiem šis papildu finansējums atbalstīs darbības, ar kurām novērš galvenos trūkumus kodolsintēzes attīstībā, un

³¹ 2019.–2020. gada *Euratom* programmā (“2014.–2018. gada programmas “pagarinājums”) bija iekļauts līdzīgs noteikums. Sk. i) punktu “Eiropas kodolsintēzes programma” apakšiedaļā “Netiešās darbības” iedaļā “Programmas mērķu sasniegšanai vajadzīgie pasākumi” I pielikumā Padomes Regulai (*Euratom*) 2018/1563 (2018. gada 15. oktobris) par Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2019.–2020. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020”, un ar kuru atceļ Regulu (*Euratom*) Nr. 1314/2013 (OV L 262, 19.10.2018., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1563/oj>).

iesaistīs privāto sektoru. Atbalsts tiks sniegts, izsludinot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus.

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2026.–2027. gadam, kura papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, un atceļ Padomes Regulu (Euratom) 2021/765

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 7. panta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc apspriešanās ar Zinātnes un tehnikas komiteju,

tā kā:

- (1) Eiropas Atomenerģijas kopienas (“Kopiena”) mērķis ir paaugstināt dzīves līmeni dalībvalstīs, sekmējot un atvieglojot kodolpētniecību dalībvalstīs un papildus īstenojot Kopienas pētniecības un mācību programmu.
- (2) Kodolpētniecība var veicināt sociālo labklājību, ekonomisko uzplaukumu un vidisko ilgtspēju, uzlabojot kodoldrošumu, kodoldrošību un aizsardzību pret radiāciju. Pētījumi par aizsardzību pret radiāciju ir radījuši uzlabojumus medicīnas tehnoloģiju jomā, kas ir ieguvums daudziem iedzīvotājiem, un minētie pētījumi veicina uzlabojumus citās nozarēs, piemēram, rūpniecībā, lauksaimniecībā, vides un drošības jomā.
- (3) Pilnībā respektējot dalībvalstu tiesības lemt par savu energoresursu struktūru, ar šo regulu izveidotās programmas pētniecības rezultāti, iespējams, varētu sniegt ieguldījumu klimatneitrālas energosistēmas izveidē drošā, efektīvā un nekaitīgā veidā.
- (4) Lai Kopienas līmenī nodrošinātu kodolpētījumu nepārtrauktību, ir jāizveido Kopienas pētniecības un mācību programma laikposmam no 2026. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim (“*Euratom* programma”) tā, lai tās ilgums būtu saskaņots ar 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas ilgumu, kas noteikts Padomes Regulā (ES, Euratom) 2020/2093¹. *Euratom* programmai būtu jāturpina īstenot iepriekšējās programmas galvenās pētniecības darbības ar tādiem pašiem mērķiem un izmantot to pašu īstenošanas veidu.
- (5) Komisijas ziņojumā par starpposma izvērtējumu par *Euratom* pētniecības un mācību programmu 2021.–2025. gadam² tika izcelts *Euratom* programmas dažādo iezīmju nozīmīgums. Tās ir šādas: i) plašs pētniecības portfelis, kas atbalsta kodoldrošumu,

¹ Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>).

² Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “*Euratom* pētniecības un mācību programmas 2021.–2025. gadam starpposma izvērtējums” (COM(2025) NNN, DD.MM.2025.).

kodoldrošību un kodolgarantijas, aizsardzību pret radiāciju un ar enerģiju nesaistītus lietojumus; ii) ES pievienotā vērtība kodolskaldīšanas pētniecībai; iii) atbalsts ieinteresētajām personām, uzlabojot drošību un zināšanu bāzi, lai garantētu pašreizējo kodolelektrostaciju drošu darbību ilgtermiņā; iv) modernu kodolsistēmu kodoldrošuma, kodoldrošības un kodolgarantiju bāzes izveide; v) kodolsintēzes pētniecības attīstības turpināšana, uzlabojot pārvaldību, un vi) programmas prioritāšu noteikšana un ticamāku un reālistiskāku rīcības virzienu apzināšana. Ziņojumā secināts, ka šīs iezīmes ir jāsaģlabā programmas pagarinājumā.

- (6) *Euratom* programmas koncepcijai un struktūrai jāapmierina vajadzība radīt atbalstīto darbību kritisko masu. Tas jāpanāk, izvirzot ierobežotu skaitu īpašu mērķu, kas koncentrējas uz kodolskaldīšanas drošu izmantošanu lietojumiem, kuri ir saistīti ar elektroenerģijas ražošanu, un lietojumiem, kuri ar to nav saistīti, uzturot un pilnveidojot vajadzīgo lietpratību, veicinot kodolsintēzes enerģētikas attīstību un atbalstot Savienības un tās dalībvalstu politikas kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības jomā.
- (7) *Euratom* programma ir būtiska daļa no Savienības centieniem vēl vairāk attīstīt tehnoloģisko līderību un veicināt izcilību kodolpētniecībā un inovācijā, lai nodrošinātu kodoldrošuma, kodoldrošības, kodolgarantiju, aizsardzības pret radiāciju, drošas nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas un dezekspluatācijas augstākos standartus kodoljomā, saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem programmas mērķiem.
- (8) Visas dalībvalstis izmanto radioaktīvos materiālus, tāpēc ir svarīgi nodrošināt, lai nostrādātā kodoldegviela un radioaktīvie atkritumi tiktu apsaimniekoti atbildīgi un droši, kā to paredz Padomes Direktīva 2011/70/Euratom³, ar mērķi nepieļaut nepamatota sloga uzlikšanu nākamajām paaudzēm. *Euratom* programmai arī turpmāk būtu jāuzlabo un jāatbalsta pētniecība un izstrāde attiecībā uz tehnoloģijām un kompetencēm nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas jomā.
- (9) Šīs regulas kontekstā kodolsintēzes enerģētikas pētniecība tiek īstenota saskaņā ar Eiropas kodolsintēzes ceļvedi, kurā ir minēta pētniecība un izstrāde, kas vajadzīga, lai nodrošinātu bāzi elektroenerģijas ražošanas kodolsintēzes elektrostacijai, un saskaņā ar Lēmumu 2007/198/Euratom⁴. Īsā līdz vidējā termiņā galvenais pasākums ir *ITER* būvniecības pabeigšana un sākotnējā ekspluatācija, un, lai atbalstītu *ITER* darbību nākotnē un sagatavotos pirmajai kodolsintēzes elektrostacijai, Eiropas pasākumus saistībā ar *ITER* papildinās spēcīga kodolsintēzes izpētes programma.
- (10) Atbalstot kodolpētniecību, *Euratom* programmai būtu jāsniedz ieguldījums to mērķu sasniegšanā, kuri izvirzīti pētniecības un inovācijas pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” (pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta

³ Padomes Direktīva 2011/70/Euratom (2011. gada 19. jūlijs), ar ko izveido Kopienas sistēmu lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu atbildīgai un drošai apsaimniekošanai (OV L 199, 2.8.2011., 48. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁴ Padomes Lēmums 2007/198/Euratom (2007. gada 27. marts), ar ko izveido Eiropas Kopuzņēmumu *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām un piešķir tam priekšrocības (OV L 90, 30.3.2007., 58. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj>).

un Padomes Regulu (ES) 2021/695⁵, un jāveicina stratēģijas “Eiropa 2030” īstenošana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana.

- (11) Ar *Euratom* programmu būtu jācenšas panākt sinerģiju ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” un citām Savienības programmām, sākot ar to izveidi un stratēģisko plānošanu un beidzot ar projektu atlasīšanu, vadību, komunikāciju, rezultātu izplatīšanu un izmantošanu, uzraudzību, revīziju un pārvaldību.
- (12) *Euratom* programmas darbībām vajadzētu būt samērīgām, bez dublēšanās vai neatstumjot privāto finansējumu, un tām būtu jārada skaidra Eiropas pievienotā vērtība. Tas nodrošinās konsekvenci starp *Euratom* programmas darbībām un Savienības noteikumiem par valsts atbalstu, tādējādi izvairoties no nepamatotiem konkurences izkropļojumiem iekšējā tirgū.
- (13) Lai gan katra dalībvalsts pati izvēlas, vai izmantot kodolenerģiju, ir arī atzīts, ka kodolenerģijas loma dažādās dalībvalstīs atšķiras. *Euratom* programma arī veicinās plašas visu attiecīgo ieinteresēto personu diskusijas par kodolenerģijas radītajām iespējām un riskiem.
- (14) Lai apmierinātu izglītības un apmācības vajadzības, ar *Euratom* programmu būtu jāsniedz atbalsts ar finanšu iemaksām tā, lai kodoljomas pētnieki būtu tiesīgi gūt labumu no Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām (*MSCA*), ievērojot tādus pašus noteikumus, kādi attiecas uz pētniekiem citās jomās.
- (15) Šajā regulā ir noteikts finansējums visam *Euratom* programmas laikam, kas veido Eiropas Parlamenta un Padomes galveno atsauci summu ikgadējās budžeta procedūras laikā 2020. gada 16. decembra Iestāžu Nolīguma starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, arī par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai⁶ 18. punkta nozīmē.
- (16) *Euratom* programmai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509⁷ (“Finanšu regula”). Finanšu regulā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, to vidū noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finanšu instrumentiem, budžeta garantijām, finansiālo palīdzību un ārējo ekspertu izdevumu atlīdzināšanu. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 322. pantu, attiecas arī uz vispārēja nosacījuma mehānisma režīmu Savienības budžeta aizsardzībai.
- (17) Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt darbību īpašos mērķus un gūt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Attiecībā uz dotācijām tam būtu jāietver fiksētu summu, vienotu likmju un vienības izmaksu izmantošanas apsvēršana.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, nosaka tās un dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁶ OV L 433I, 22.12.2020., 28. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2020/1222/oj.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (pārstrādāta redakcija) (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (18) Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai nodrošinātu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) un privātā sektora kopumā pienācīgu līdzdalību. Īstenojot izvērtēšanas un uzraudzības noteikumus, būtu jāveic MVU dalības kvantitatīvi un kvalitatīvi novērtējumi.
- (19) Ar *Euratom* programmas ietvaros izstrādātajām darbībām būtu jātiecas izskaust dzimumu nevienlīdzību un sekmēt sieviešu un vīriešu līdztiesību pētniecībā un inovācijā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 8. pantu. Dzimuma aspekts būtu jāiekļauj pētniecībā un inovācijā un jāievēro visos pētniecības cikla posmos.
- (20) Lai panāktu ciešāku saikni starp zinātņi un sabiedrību un palielinātu sabiedrības uzticēšanos zinātnei, *Euratom* programmai būtu jāveicina iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības informēta iesaistīšanās pētniecības un inovācijas jautājumu risināšanā, veicinot izglītību zinātnes jomā, padarot pieejamāku zinātnisko informāciju, attīstot atbildīgas pētniecības un inovācijas programmas, kurās ņemtas vērā iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības bažas un cerības, un veicinot iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības līdzdalību *Euratom* programmas darbībās.
- (21) Darbībās, uz kurām attiecas *Euratom* programmas darbības joma, būtu jārespektē pamattiesības un jāievēro principi, kas atzīti jo īpaši Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.
- (22) Ir svarīgi turpināt veicināt dalībnieku radītā intelektuālā īpašuma izmantošanu, vienlaikus aizsargājot citu dalībnieku un Kopienas leģitīmās intereses saskaņā ar Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma ("*Euratom* līgums") II sadaļas 2. nodaļu.
- (23) Lai *Euratom* finansējumam būtu maksimāla ietekme, Kopiena attiecīgos gadījumos var apsvērt iespēju veidot Eiropas partnerības ar publiskā vai privātā sektora partneriem, ar noteikumu, ka salīdzinājumā ar citiem *Euratom* programmas atbalsta veidiem vēlamo ietekmi efektīvāk var panākt partnerībā nekā Kopiena viena pati. Ar šo regulu būtu jānodrošina, ka šādām partnerībām ir skaidra dzīves cikla pieeja, kas raksturīga Eiropas partnerībām, un ka tās ievēro pārredzamu atlases un lēmumu pieņemšanas procesu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/695 III pielikumu.
- (24) Vajadzētu būt iespējai tiekties sasniegt *Euratom* programmas mērķus, izmantojot tādus finanšu instrumentus un budžeta garantijas, kas paredzētas uz LESD balstītās programmās, ar noteikumu, ka darbības saskan ar šādu programmu mērķiem un noteikumiem.
- (25) Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku īstenošanu un lai izveidotu saskaņotu, vispusīgu un pārredzamu satvaru atbalsta saņēmējiem, uz dalību *Euratom* programmā un pētījumu rezultātu izplatīšanu ar atsevišķiem pielāgojumiem vai izņēmumiem būtu jāattiecinā Regulas (ES) 2021/695 attiecīgie noteikumi. *Euratom* programmā būtu jāpiemēro minētajā regulā noteiktās attiecīgās definīcijas un galvenie darbības veidi.
- (26) Dalībnieku garantiju fonds, kas izveidots saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013⁸, un ko pārvalda Komisija, ir svarīgs aizsardzības mehānisms, kurš mazina riskus, kas ir saistīti ar vēl nesamaksātajām summām, kuras nav atmaksājuši saistības neizpildījušie dalībnieki. Tāpēc šis aizsardzības mehānisms būtu jā saglabā. Saskaņā ar Regulu (ES)

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1291/oj>).

2021/695 izveidotajam Savstarpējās apdrošināšanas mehānismam būtu jāattiecas uz darbībām atbilstīgi šai regulai.

- (27) Kopīgajam pētniecības centram (*JRC*) attiecīgā gadījumā būtu jāturpina Savienībai un dalībvalstīm sniegt neatkarīgus un uz klientu orientētus zinātniskus pierādījumus un tehnisko atbalstu visā politikas ciklā. *JRC* tiešās darbības būtu jāsteno elastīgi, efektīvi un pārredzami, ņemot vērā attiecīgās *JRC* lietotāju un Savienības politikas jomu vajadzības, jo īpaši kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības jomā, un nodrošinot Savienības finanšu interešu aizsardzību. Saskaņā ar Padomes 1994. gada 26. aprīļa secinājumiem par *JRC* lomu *JRC* būtu jāturpina ģenerēt papildu resursi ar konkurētspējīgām atbalsta darbībām Savienības politikas jomu vajadzībām vai trešo personu vārdā. *JRC* vajadzētu būt iespējai piedalīties netiešās darbībās, ja tas ir paredzēts attiecīgajā darba programmā.
- (28) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁹ un Padomes Regulām (EK, Euratom) Nr. 2988/95¹⁰, (Euratom, EK) Nr. 2185/96¹¹ un (ES) 2017/1939¹² Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā ar samērīgiem pasākumiem, to vidū pasākumiem attiecībā uz pārkāpumu, arī krāpšanas, novēršanu, atklāšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudētu, kļūdaini izmaksātu vai nepareizi izmantotu līdzekļu atgūšanu un attiecīgā gadījumā administratīvu sodu uzlikšanu. Konkrēti, saskaņā ar Regulām (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un (ES, Euratom) Nr. 883/2013 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir pilnvarots veikt administratīvu izmeklēšanu, arī pārbaudes un inspekcijas uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finanšu intereses.

Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra ("*EPPO*") ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371¹³. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbības Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Eiropas Revīzijas palātai un – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, – *EPPO* nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķir līdzvērtīgas tiesības.

- (29) Trešās valstis var piedalīties, pamatojoties uz to attiecīgiem juridiskiem instrumentiem. Šajā regulā būtu jāievieš konkrēts noteikums, kas prasītu, lai trešās

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹⁰ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹¹ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹² Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

valstis atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Revīzijas palātai piešķirtu tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgas savas attiecīgās kompetences visaptverošai īstenošanai.

- (30) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus *Euratom* programmas darbību īstenošanai, uzraudzībai un izvērtēšanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹⁴.
- (31) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu¹⁵ 22. un 23. punktu, *Euratom* programma būtu jāvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota saskaņā ar īpašām uzraudzības prasībām, bet vienlaikus izvairoties no administratīva sloga, jo īpaši dalībvalstīm, un no pārmērīga regulējuma. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā var iekļaut izmērāmus rādītājus, ko izmanto par pamatu, lai novērtētu *Euratom* programmas praktisko ietekmi.
- (32) Ar *JRC* valdi, kas izveidota ar Komisijas Lēmumu 96/282/*Euratom*¹⁶, ir notikušas apspriedes par *JRC* tiešo darbību zinātnisko un tehnoloģisko saturu.
- (33) Brīvprātīgā kārtā ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Parlamentu, kas sniedza atzinumu¹⁷. Brīvprātīgā kārtā ir notikusi apspriešanās arī ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, kas sniedza atzinumu¹⁸.
- (34) Juridiskās noteiktības labad Padomes Regula (*Euratom*) 2021/765¹⁹ būtu jāatceļ,
- IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu laikposmam no 2026. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim ("*Euratom* programma") un paredz noteikumus par dalību netiešajās darbībās, kas veicamas atbilstīgi *Euratom* programmai, kura papildina pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", un par rezultātu izplatīšanu.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

¹⁵ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

¹⁶ Komisijas Lēmums 96/282/*Euratom* (1996. gada 10. aprīlis) par Kopīgā pētniecības centra reorganizāciju (OV L 107, 30.4.1996., 12. lpp.).

¹⁷ [DD.MM.2025.] atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

¹⁸ [DD.MM.2025.] atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

¹⁹ Padomes Regula (*Euratom*) 2021/765 (2021. gada 10. maijs), ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2021.–2025. gadam, kas papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", un atceļ Regulu (*Euratom*) 2018/1563 (OV L 167I, 12.5.2021., 81. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj>).

Regulā ir izklāstīti *Euratom* programmas mērķi, budžets 2026.–2027. gadam, finansējuma formas un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro attiecīgās definīcijas, kas noteiktas Regulā (ES) 2021/695. Minētajās definīcijās ietvertās atsauces uz Savienību un pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” uzskata attiecīgi par atsaucēm uz Eiropas Atomenerģijas kopienu (“Kopiena”) un *Euratom* programmu. Tomēr šajā regulā “darba programma” ir dokuments, ko Komisija pieņēmusi *Euratom* programmas īstenošanai saskaņā ar šīs regulas 16. pantu.

Visas atsauces šajā regulā uz Regulu (ES) 2021/695 ir atsauces uz redakciju, kas ir spēkā [šīs regulas pieņemšanas datums].

3. pants

Programmas mērķi

1. *Euratom* programmas vispārējais mērķis ir īstenot kodolpētniecības un mācību pasākumus, uzsvāru liekot uz nepārtrauktu kodoldrošuma, kodoldrošības un aizsardzības pret radiāciju uzlabošanu, kā arī sniegt ieguldījumu pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” mērķu sasniegšanā, arī saistībā ar enerģētikas pārkārtošanu.
2. *Euratom* programmas īpašie mērķi ir šādi:
 - a) uzlabot un atbalstīt kodoldrošumu, kodoldrošību, kodolgarantijas, aizsardzību pret radiāciju, drošu nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu un dezekspluatāciju, arī drošu un neapdraudētu kodolenerģijas un ar elektroenerģijas ražošanu nesaistītu jonizējošā starojuma lietojumu izmantošanu;
 - b) uzturēt un attīstīt tālāk kodolenerģijas jomas lietpratību un kompetenci Kopienā;
 - c) veicināt kodolsintēzes enerģētikas kā potenciāla elektroenerģijas ražošanas nākotnes energoresursa attīstību un dot ieguldījumu Eiropas kodolsintēzes ceļveža īstenošanā;
 - d) atbalstīt Savienības un tās dalībvalstu politiku attiecībā uz kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības nepārtrauktu uzlabošanu.
3. Šā panta 1. un 2. punktā noteiktos mērķus īsteno saskaņā ar I pielikumu. Pienācīgi pamatotos gadījumos minēto mērķu īstenošana var ietvert reaģēšanu uz jaunām iespējām, krīzēm un apdraudējumiem.

4. pants

Budžets

1. *Euratom* programmas īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmam no 2026. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim ir 598 346 804 EUR faktiskajās cenās.
2. Orientējošais 1. punktā minētās summas sadalījums ir šāds:
 - a) 252 532 225 EUR netiešajām darbībām kodolsintēzes pētniecības un attīstības jomā;
 - b) 115 339 356 EUR netiešajām darbībām kodolskaldīšanas, kodoldrošības un aizsardzības pret radiāciju jomā;
 - c) 230 475 223 EUR tiešajām darbībām, ko īsteno Kopīgais pētniecības centrs.Komisija nedrīkst atkāpties no šā punkta c) apakšpunktā norādītās summas.
3. Šā panta 1. punktā minēto summu var izmantot arī, lai segtu sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas, izvērtēšanas un citu darbību izdevumus, kā arī tādus izdevumus, kas attiecas uz *Euratom* programmas pārvaldību un īstenošanu, ieskaitot visus administratīvos izdevumus, un tās mērķu izpildes izvērtēšanu. Ar netiešajām darbībām saistītās administratīvās izmaksas nepārsniedz 6 % no 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētās summas, kas iedalīta *Euratom* programmas netiešajām darbībām. Turklāt no 1. punktā minētās summas var arī segt:
 - a) izdevumus par pētījumiem, ekspertu sanāksmēm, informācijas un komunikācijas darbībām, ciktāl šīs darbības ir saistītas ar *Euratom* programmas mērķiem;
 - b) izdevumus, kas saistīti ar informācijas tehnoloģiju tīkliem informācijas apstrādes un informācijas apmaiņas vajadzībām, ieskaitot korporatīvos informācijas tehnoloģiju rīkus un citu tehnisko un administratīvo palīdzību, kura vajadzīga saistībā ar *Euratom* programmas pārvaldību.
4. Lai varētu pārvaldīt darbības, kas līdz 2027. gada 31. decembrim nebūs pabeigtas, vajadzības gadījumā apropriācijas 3. punktā paredzēto izmaksu segšanai var iekļaut budžetā pēc 2027. gada.
5. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada iemaksās pa vairākiem gadiem.
6. Neskarot Finanšu regulu, izdevumi par darbībām, kas saistītas ar pirmajā darba programmā iekļautajiem projektiem, var būt attiecināmie izdevumi no 2026. gada 1. janvāra.
7. Pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma resursus, kas dalībvalstīm piešķirti dalītā pārvaldībā, var pārvietot uz *Euratom* programmu, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060²⁰ attiecīgajās normās izklāstītos nosacījumus. Komisija apgūst minētos resursus tieši, saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, vai netieši, saskaņā ar minētās daļas c) apakšpunktu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finanšiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

Euratom programmas asociētās trešās valstis

1. *Euratom* programmā var piedalīties šādas trešās valstis:
 - a) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Kopienas programmās, kas noteikti attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Kopienas un minētajām valstīm;
 - b) Eiropas kaimiņattiecību politikas valstis – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Kopienas programmās, kas noteikti attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Kopienas un minētajām valstīm;
 - c) trešās valstis un teritorijas, kas atbilst visiem šiem kritērijiem:
 - i) attīstītas spējas zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā,
 - ii) apņemšanās ievērot uz noteikumiem balstītu atvērtu tirgus ekonomiku, arī taisnīgu un vienlīdzīgu intelektuālā īpašuma tiesību piemērojumu, ko atbalsta demokrātiskas iestādes,
 - iii) aktīva tādas politikas sekmēšana, kas uzlabotu iedzīvotāju ekonomisko un sociālo labklājību.
2. Ikviens 1. punkta c) apakšpunktā minētā trešā valsts kļūst par *Euratom* programmas asociēto valsti saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti īpašā nolīgumā, kurš aptver konkrētās trešās valsts dalību kādā Kopienas vai Savienības programmā, ar noteikumu, ka minētais nolīgums:
 - a) nodrošina taisnīgu līdzsvaru attiecībā uz trešās valsts, kura piedalās Kopienas vai Savienības programmās, ieguldījumiem un ieguvumiem;
 - b) iekļauj nosacījumus dalībai Kopienas vai Savienības programmās, arī finanšu iemaksu, kas tiek veiktas katrā programmā, un tās administratīvo izmaksu aprēķinu;
 - c) trešai valstij nepiešķir lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz *Euratom* programmu;
 - d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt Savienības finanšu intereses.Šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētās iemaksas veido piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu.
3. Attiecībā uz to, kāds ir katras trešās valsts asociācijas *Euratom* programmā tvērums, ņem vērā mērķi sekmēt ekonomisko izaugsmi Savienībā ar inovācijas palīdzību. Tādējādi, izņemot valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, atsevišķas *Euratom* programmas daļas var neiekļaut konkrētās valsts asociācijas nolīgumā.

4. Vajadzības gadījumā asociācijas nolīgumā paredz Savienībā iedibinātu tiesību subjektu savstarpēju dalību līdzvērtīgās asociēto valstu programmās saskaņā ar minētajās programmās izklāstītajiem nosacījumiem.
5. Attiecīgā gadījumā nosacījumi, kas nosaka finanšu iemaksas apjomu, nodrošina jebkuras tādas būtiskas nelīdzsvarotības automātisku korekciju, kas radusies salīdzinājumā ar summu, kuru asociētajā valstī dibinātie subjekti saņem, piedaloties *Euratom* programmā, un šajā sakarā tiek ņemtas vērā *Euratom* programmas pārvaldības, izpildes un darbības izmaksas.

6. pants

Finansējuma īstenošana un veidi

1. *Euratom* programmu īsteno tiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulu vai to īsteno Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētās finansēšanas struktūras netiešā pārvaldībā.
2. *Euratom* programmas finansējumu var sniegt jebkurā no Finanšu regulā noteiktajiem veidiem, tomēr *Euratom* programmas netiešajām darbībām galvenais atbalsta veids ir dotācijas. *Euratom* programmas finansējumu var sniegt arī ar godalgām, iepirkumu un finanšu instrumentiem finansējuma apvienošanas darbību ietvaros.
3. *Euratom* programmas ietvaros izmantojamie galvenie darbības veidi ir noteikti un definēti Regulas (ES) 2021/695 2. pantā, piemēram, pētniecības un inovācijas darbības, inovācijas darbības, ar inovāciju un ieviešanu tirgū saistītas darbības, mācību un mobilitātes darbības, programmas līdzfinansēšanas darbības, pirmskomercializācijas iepirkuma darbības, inovatīvu risinājumu publiskā iepirkuma darbības, koordinācijas un atbalsta darbības, veicināšanas godalgas un atzinības godalgas.
Šā panta 2. punktā minētos finansējuma veidus izmanto elastīgi visiem *Euratom* programmas mērķiem, līdzekļus piešķirot atbilstīgi attiecīgo mērķu vajadzībām un raksturīgajām iezīmēm.
4. Ar *Euratom* programmu atbalsta arī tiešās darbības, ko veic *JRC*.

7. pants

Eiropas partnerības

1. *Euratom* programmas daļas var tikt īstenotas Eiropas partnerību ietvaros.
2. Kopienas iesaistīšanās Eiropas partnerībās var notikt šādi:
 - a) dalība partnerībās, kas izveidotas, pamatojoties uz saprašanās memorandu vai līgumisku vienošanos starp Komisiju un publiskiem vai privātiem partneriem, kurā norādīti Eiropas partnerības mērķi, visu iesaistīto pušu attiecīgās saistības attiecībā uz to finansiālām iemaksām vai ieguldījumiem natūrā, galvenie snieguma un ietekmes rādītāji, sasniedzamie rezultāti, kā arī ziņošanas kārtība; tajos norāda komplementārus pētniecības un inovācijas pasākumus, ko īsteno partneri un *Euratom* programma (kopīgi plānotās Eiropas partnerības);

- b) dalība un finansiālā iemaksa pētniecības un inovācijas pasākumu programmā, kurā norādīti mērķi, galvenie snieguma un ietekmes rādītāji un sasniedzamie rezultāti, pamatojoties uz partneru saistībām attiecībā uz to finansiālām iemaksām vai ieguldījumiem natūrā un to attiecīgo pasākumu integrēšanu, izmantojot *Euratom* programmas līdzfinansēšanas darbību (līdzfinansētās Eiropas partnerības).
3. Eiropas partnerības:
- a) tiek izveidotas tad, kad salīdzinājumā ar citiem *Euratom* programmas atbalsta veidiem *Euratom* programmas mērķi tiktu sasniegti pilnvērtīgāk nekā Kopienai rīkojoties vienai pašai; piemērotu *Euratom* programmas budžeta daļu piešķir minētajām daļām;
 - b) ievēro tādus principus kā Savienības pievienotā vērtība, pārredzamība un atklātība, ietekme Eiropā un tās labā, spēcīgs sviras efekts pietiekami lielā mērogā, visu iesaistīto pušu ilgtermiņa saistības, elastīgums īstenošanā, saskaņotība, koordinācija un komplementaritāte ar Savienības, vietējām, reģionālām, valsts un attiecīgā gadījumā starptautiskām iniciatīvām vai citām Eiropas partnerībām;
 - c) ir ar skaidru dzīves cikla pieeju, ir ierobežotas laikā un ietver nosacījumus *Euratom* programmas finansējuma pakāpeniskai izbeigšanai.
4. Noteikumi un kritēriji Eiropas partnerību atlasei, īstenošanai, uzraudzībai, izvērtēšanai un pakāpeniskai izbeigšanai ir izklāstīti Regulas (ES) 2021/695 III pielikumā.

8. pants

Atvērtā zinātne

Euratom programmai piemēro Regulas (ES) 2021/695 noteikumus par atvērto zinātni.

9. pants

Atbalsttiesīgās darbības un dalības un pētījumu rezultātu izplatīšanas noteikumi

1. Uz finansējumu var pretendēt vienīgi darbības, ar kurām īsteno 3. pantā minētos mērķus.
2. Ievērojot šā panta 3. un 4. punktu, *Euratom* programmas atbalstītajām darbībām piemēro Regulas (ES) 2021/695 II sadaļu par dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumiem. Atsauces Regulā (ES) 2021/695 uz Savienību un pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” attiecīgā gadījumā uzskata par atsaucēm uz Kopieni un *Euratom* programmu. Atsauces Regulā (ES) 2021/695 uz “drošības noteikumiem” uzskata par tādām, kas ietver dalībvalstu aizsardzības intereses *Euratom* līguma 24. panta nozīmē.
3. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2021/695 40. panta 4. punkta, tiesības iebilst pret īpašumtiesību uz rezultātiem nodošanu vai ekskluzīvas licences piešķiršanu attiecībā uz rezultātiem var paplašināt, tās attiecinot uz neekskluzīvu licenču piešķiršanu.

4. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2021/695 41. panta 9. punkta, atbalsta saņēmējs, kas ir saņēmis Kopienas finansējumu, piekļuvi saviem rezultātiem, nepieprasot autoratlīdzību, piešķir Kopienas iestādēm, finansēšanas struktūrām vai Eiropas Kopuzņēmumam *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām (*Fusion for Energy*), kas izveidots ar Lēmumu 2007/198/*Euratom* ("kopuzņēmums "*Fusion for Energy*"") nolūkā izstrādāt, īstenot un uzraudzīt Kopienas politikas virzienus un programmas vai saistības, kas izriet no starptautiskas sadarbības ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām. Šādas piekļuves tiesības ietver tiesības atļaut trešām personām izmantot rezultātus publiskā iepirkumā un tiesības piešķirt apakšlicences. Piekļuves tiesības izmanto tikai nekomerciālos un ar konkurenci nesaistītos nolūkos.
5. Savstarpējās apdrošināšanas mehānisms, kas izveidots, ievērojot Regulu (ES) 2021/695, sedz risku, kurš saistīts ar to summu neatgūšanu, kuras atbalsta saņēmējiem jāmaksā Komisijai vai Savienības finansēšanas struktūrām saskaņā ar šo regulu.

10. pants

Kumulatīvs, alternatīvs un kombinēts finansējums

1. *Euratom* programmu īsteno sinerģijā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un citām Savienības programmām.
2. Lai sasniegtu *Euratom* programmas mērķus un risinātu problēmas, kas ir kopīgas *Euratom* programmai un pamatprogrammai "Apvārsnis Eiropa", attiecībā uz pasākumiem, kuri aptver *Euratom* programmā noteiktos mērķus un/vai ar kuriem īsteno pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", var izmantot Kopienas finansiālo ieguldījumu saskaņā ar 9. pantu. Konkrēti, *Euratom* programma var sniegt finansiālu ieguldījumu Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajās darbībās (*MSCA*) nolūkā atbalstīt pasākumus, kas attiecas uz kodolpētniecību.
3. Darbība, kas saņēmusi iemaksu no citas Savienības programmas, var saņemt iemaksu arī *Euratom* programmas ietvaros ar noteikumu, ka šī iemaksa nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Atbilstošajai programmas iemaksai, kas piešķirta darbībai, piemēro attiecīgās programmas noteikumus. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas. To, kādu atbalstu sniegušas dažādās programmas, var aprēķināt proporcionāli, saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.
4. Darbības var saņemt atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda vai Eiropas Sociālā fonda Plus saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 attiecīgajiem noteikumiem, ja tām ir piešķirts izcilības zīmoga marķējums saskaņā ar *Euratom* programmu, ievērojot šādus kumulatīvus nosacījumus:
 - a) tās ir novērtētas *Euratom* programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;
 - b) tās atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
 - c) budžeta ierobežojumu dēļ tās nevar finansēt saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.

II nodaļa

Plānošana, uzraudzība, izvērtēšana un kontrole

11. pants

Darba programmas

1. *Euratom* programmas netiešās darbības īsteno ar darba programmām, kā minēts Finanšu regulas 110. pantā. Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām. Komisija darba programmas pieņem ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 16. panta 4. punktā paredzēto pārbaudes procedūru.
2. Papildus Finanšu regulas 110. pantā noteiktajām prasībām darba programmās attiecīgā gadījumā ietver:
 - a) katrai darbībai piešķirto summu un orientējošu īstenošanas grafiku;
 - b) attiecībā uz dotācijām – prioritātes, atlases un piešķiršanas kritērijus, dažādo piešķiršanas kritēriju relatīvo īpatsvaru un kopējo attiecināmo izmaksu finansējuma maksimālo apmēru;
 - c) visus atbalsta saņēmēju papildu pienākumus saskaņā ar Regulas (ES) 2021/695 39. un 41. pantu;
 - d) daudzgadu pieeju un stratēģiskas ievirzes turpmākajiem īstenošanas gadiem.
3. Komisija izstrādā daudzgadu darba programmu attiecībā uz tiešajām darbībām, ko īsteno *JRC* saskaņā ar Lēmumu 96/282/*Euratom*.

12. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Komisija pastāvīgi uzrauga *Euratom* programmas pārvaldību un īstenošanu. Lai uzlabotu pārredzamību, šo datu pēdējos atjauninājumus piekļūstamā veidā dara publiski pieejamus Komisijas tīmekļa lapā.

Rādītāji, pēc kuriem ik gadu ziņo par *Euratom* programmas virzību uz 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu, ir izklāstīti II pielikumā kopā ar ietekmes ceļu rādītājiem.
2. Lai pilnvērtīgi novērtētu *Euratom* programmas panākumus virzībā uz tās mērķu sasniegšanu, Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas īstenošanu, konkrēti, nosakot atsaucē vērtības un mērķrādītājus saskaņā ar II pielikumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, ievērojot 16. panta 3. punktu.
3. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi, nepaaugstinot administratīvo slogu atbalsta saņēmējiem. Šajā nolūkā Kopienas

līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm uzliek samērīgas ziņošanas prasības.

13. pants

Informēšana, komunikācija, publicitāte, rezultātu izplatīšana un izmantošana

1. *Euratom* programmas finansējuma saņēmēji dara zināmu minētā finansējuma izcelsmi un nodrošina Kopienas finansējuma pamanāmību, jo īpaši tad, kad tiek popularizētas darbības un to rezultāti, sniedzot dažādām auditorijām, arī plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija saistībā ar *Euratom* programmu, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar *Euratom* programmu, un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem rīko informācijas un komunikācijas pasākumus. Turklāt tā sniedz savlaicīgu un pilnīgu informāciju dalībvalstīm un atbalsta saņēmējiem. Lai sadarbības projektu īstenošanas nolūkā veidotu konsorcijs, ieinteresētajiem subjektiem sniedz partneru piemeklēšanas pakalpojumus, kas ir balstīti uz pierādījumiem un kuros tiek izmantoti analītiski dati un tīklošanās iespējas, īpašu uzmanību veltot to tiesību subjektu tīklošanās iespēju apzināšanai, kuri ir no dalībvalstīm ar zemu sniegumu pētniecībā un inovācijā. Balstoties uz šādu analīzi, saistībā ar konkrētiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus var rīkot mērķtiecīgus partneru piemeklēšanas pasākumus.
3. Komisija izveido arī izplatīšanas un izmantošanas stratēģiju, kuras nolūks ir palielināt tādu *Euratom* programmas pētniecības un inovācijas rezultātu un zināšanu pieejamību un izplatīšanu, kas palīdzētu paātrināt ieviešanu tirgū un palielināt *Euratom* programmas ietekmi.
4. *Euratom* programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Kopienas politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, kā arī informēšanas, komunikācijas, publicitātes, izplatīšanas un izmantošanas pasākumus, ciktāl tie saistīti ar 3. pantā minētajiem mērķiem.

14. pants

Izvērtēšana

1. *Euratom* programmas izvērtēšanu veic savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā attiecībā uz *Euratom* programmu, tai sekojošo programmu un citām iniciatīvām, kas attiecas uz pētniecību un inovāciju.
2. *Euratom* programmas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā četrus gadus pēc 1. pantā norādītā termiņa beigām, Komisija ar pārredzamā procesā atlasītu neatkarīgu ekspertu palīdzību veic *Euratom* programmas un ar Padomes Regulu (*Euratom*) 2021/765 izveidotās programmas galīgo izvērtēšanu. Tajā ietver novērtējumu par iepriekšējo *Euratom* pētniecības un mācību programmu ilgtermiņa ietekmi un *Euratom* programmas efektivitāti, lietderību, atbilstību, saskaņotību un Kopienas pievienoto vērtību.

4. Komisija izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem publicē un tos paziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

15. pants

Revīzijas

1. *Euratom* programmas kontroles sistēma nodrošina pienācīgu līdzsvaru starp uzticamību un kontroli, ņemot vērā kontroles administratīvās un citas izmaksas visos līmeņos, īpaši atbalsta saņēmējiem. Revīzijas noteikumi ir skaidri, konsekventi un saskaņoti visā *Euratom* programmas darbības laikā.
2. Darbības, kam piešķir kopīgu finansējumu no dažādām Savienības programmām, revidē tikai vienu reizi, aptverot visas iesaistītās programmas un to attiecīgos piemērojamos noteikumus.
3. Turklāt Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra var paļauties uz apvienotām sistēmu pārskatīšanām atbalsta saņēmēju līmenī. Minētās apvienotās pārskatīšanas ir fakultatīvas noteiktu veidu atbalsta saņēmējiem un sastāv no sistēmu un procesa revīzijas, ko papildina darījumu revīzija. Šādas darījumu revīzijas veic kompetents neatkarīgs revidents, kas ir kvalificēts veikt grāmatvedības dokumentu obligāto revīziju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK²¹. Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra sistēmu un procesu revīzijas var izmantot, lai gūtu vispārējas ticamības apliecinājumu par izdevumu pareizu finanšu pārvaldību un lai pārskatītu *ex post* revīziju līmeni un atzinumus par finanšu pārskatiem.
4. Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu Komisija vai finansēšanas struktūra var paļauties uz revīzijām par to Kopienas iemaksu izmantošanu, kuras veikušas citas neatkarīgas un kompetentas personas vai subjekti, arī tādi, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti.
5. Revīziju var veikt laikposmā līdz diviem gadiem pēc atlikuma maksājuma veikšanas.
6. Komisija publicē revīzijas pamatnostādnes, kuru mērķis ir nodrošināt revīzijas procedūru un noteikumu uzticamu un vienādu piemērošanu un interpretāciju visā *Euratom* programmas darbības laikā.

16. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/43/EK (2006. gada 17. maijs), ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, groza Padomes Direktīvu 78/660/EEK un Padomes Direktīvu 83/349/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 84/253/EEK (OV L 157, 9.6.2006., 87. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/43/oj>).

2. Komiteja tiekas divos dažādos sastāvos, kuri attiecīgi nodarbojas ar *Euratom* programmas aspektiem, kas saistīti ar kodolskaldīšanu, un aspektiem, kas saistīti ar kodolsintēzi.

Lai atvieglotu *Euratom* programmas īstenošanu, Komisija saskaņā ar tās noteiktajām pamatnostādņēm vienam pārstāvim no katras dalībvalsts kompensēs izdevumus par katru komitejas sanākumi, kā noteikts darba kārtībā, kā arī vienam ekspertam vai padomdevējam no katras dalībvalsts – izdevumus saistībā ar tiem darba kārtības punktiem, kuru izskatīšanai dalībvalstij ir nepieciešamas īpašas speciālās zināšanas.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
5. Ja komitejas atzinums jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa komitejas locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu.
6. Komisija regulāri informē komiteju par *Euratom* programmas īstenošanas gaitu un laikus sniedz komitejai informāciju par visām darbībām, kas ir ierosinātas vai tiek finansētas saskaņā ar *Euratom* programmu.

17. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja kāda trešā valsts *Euratom* programmā piedalās, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu vai kādu citu juridisku instrumentu, minētā trešā valsts atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Eiropas Revīzijas palātai piešķir tiesības un piekļuvi, kas tiem vajadzīgas visaptverošai savas attiecīgās kompetences īstenošanai. *OLAF* gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanas, arī pārbaudes un inspekcijas uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013.

III nodaļa

Pārejas un nobeiguma noteikumi

18. pants

Atcelšana

Padomes Regulu (*Euratom*) 2021/765 atceļ no 2026. gada 1. janvāra.

19. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar tādu darbību turpināšanu vai grozīšanu, kas uzsāktas, ievērojot Padomes Regulu (*Euratom*) 2021/765, kuru turpina piemērot minētajām darbībām līdz to noslēgšanai.

2. Vajadzības gadījumā visus uzdevumus, kurus ar Padomes Regulu (*Euratom*) 2021/765 izveidotā komiteja nav pabeigusi, pārņem šīs regulas 16. pantā minētā komiteja.
3. No *Euratom* programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp *Euratom* programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Padomes Regulu (*Euratom*) 2021/765.

20. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA FINANŠU UN DIGITĀLAIS PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgā politikas joma

1.3. Mērķi

1.3.1. Vispārīgie mērķi

1.3.2. Konkrētie mērķi

1.3.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

1.3.4. Snieguma rādītāji

1.4. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, arī sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piem., koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta nozīmē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, arī pārdales iespējas, novērtējums

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas laikā un slēgšanas laikā)

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

3.2.5. Trešo personu iemaksas

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA

4.1. Digitālās vajadzības

4.2. Dati

4.3. Digitālie risinājumi

4.4. Sadarbspējas novērtējums

4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programmu 2026.–2027. gadam, kura papildina pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, un atceļ Padomes Regulu (Euratom) 2021/765

1.2. Attiecīgā politikas joma

01.03 *Euratom* pētniecības un mācību programma

1.3. Mērķi

1.3.1. Vispārīgie mērķi

Īstenot kodolpētniecības un mācību pasākumus, uzsvaru liekot uz nepārtrauktu kodoldrošuma, kodoldrošības un aizsardzības pret radiāciju uzlabošanu, kā arī papildināt pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” sasniedzamos mērķus, piemēram, saistībā ar enerģētikas pārkārtošanu. Skatīt ierosinātās regulas 3. panta 1. punktu.

1.3.2. Konkrētie mērķi

Ierosinātās regulas 3. panta 2. punktā ir noteikti šādi konkrētie mērķi:

- uzlabot un atbalstīt kodoldrošumu, kodoldrošību, kodolgarantijas, aizsardzību pret radiāciju, drošu nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu un dezekspluatāciju, arī drošu un neapdraudētu kodolenerģijas un ar elektroenerģijas ražošanu nesaistītu jonizējošā starojuma lietojumu izmantošanu;
- uzturēt un attīstīt tālāk kodolenerģijas jomas lietpratību un kompetenci Kopienā;
- veicināt kodolsintēzes enerģētikas kā potenciāla elektroenerģijas ražošanas nākotnes energoresursa attīstību un dot ieguldījumu Eiropas kodolsintēzes ceļveža īstenošanā;
- atbalstīt ES un tās dalībvalstu politiku attiecībā uz kodoldrošuma, kodolgarantiju un kodoldrošības nepārtrauktu uzlabošanu.

1.3.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Euratom finansēto darbību rezultāti palīdzēs risināt šādas problēmas.

- Kodoldrošības uzlabojumi: *Euratom* finansēta pētniecība palīdzēs: i) uzlabot turpmāko KES (arī MMR) izstrādi; ii) attīstīt drošības elementu modernizēšanu esošajās KES un iii) nodrošināt KES operatoriem un drošības iestādēm rīkus, metodes un norādījumus kodoliekārtu drošības uzraudzības vajadzībām.
- Radioaktīvo atkritumu apsaimniekošana: *Euratom* līdzfinansētā Eiropas partnerība *EURAD-2* atbalstīs: i) drošības gadījumu izstrādi vidēja un augsta radioaktivitātes līmeņa atkritumu dziļai ģeoloģiskai uzglabāšanai; ii) dziļo ģeoloģisko iekārtu ekspluatāciju un uzraudzību; iii) drošu risinājumu izstrādi atkritumu pirmsapglabāšanai un pagaidu apglabāšanai un iv) zināšanu pārvaldību un paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm.

- Starojuma lietojumi un aizsardzība pret radiāciju. Pētniecība: i) uzlabos izpratni par nelielas devas starojuma ietekmi uz sabiedrības veselību; ii) uzlabos jonizējošā starojuma lietojumu attīstību medicīnā, lai jo īpaši veicinātu pacientu ārstēšanu, optimizējot klīnikās jau izmantotās terapijas un atbalstot tādu jaunu metožu ieviešanu, kas vēl tiek izstrādātas, un iii) atbalstīs jonizējošā starojuma lietojumu attīstību citās jomās, piemēram, kosmosa, rūpniecības, vides monitoringa un aprites ekonomikas jomā.
- Kodolenerģijas jomas lietpratība un kompetence Kopienā: *Euratom* finansēto darbību mērķis būs atbalstīt pētnieku mobilitāti un uzlabot pētniecības reaktoru un citu kodolpētniecības iekārtu pieejamību. Īpašas apmācības darbības un pasākumi citos *Euratom* projektos palīdzēs uzturēt prasmes kodolenerģijas jomā Eiropā.
- Kodolsintēzes enerģijas attīstības jomā *Euratom* programmas mērķis būs: i) veicināt izpratni par plazmas stāvokli un tās mijiedarbību ar apkārtni, lai veidotu zinātnisko bāzi, kas vajadzīga kodolsintēzes enerģijas avota attīstīšanai; ii) sagatavot tehnoloģiju ceļvedi, kurā sīki identificētas galvenās pētniecības un inovācijas vajadzības, skaidri sasniedzami rezultāti un tas, kā tie saistīti ar kodolsintēzes elektrostacijas projektēšanu, būvniecību un ekspluatāciju un tās turpmāko komercializāciju; iii) atbalstīt tādu kritiski svarīgu kodolsintēzes elektrostaciju tehnoloģiju izstrādi kā augstas temperatūras supravadoši magnēti, blanketu koncepcijas, funkcionāli materiāli, plazmas skarti materiāli un tritija apstrāde un iv) pabeigt kodolsintēzes elektrostacijas konceptuālo projektu, galveno uzmanību pievēršot būtiskāko risku mazināšanai.

1.3.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Programmas galvenie snieguma rādītāji ir iekļauti priekšlikuma II pielikumā. Paredzams, ka *Euratom* programma atbalstīs progresu šādās jomās: i) zināšanas, lai stiprinātu kodoldrošumu un kodoldrošību; ii) droši jonizējošā starojuma lietojumi; iii) droša nostrādātās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošana; iv) aizsardzība pret radiāciju un v) kodolsintēzes enerģētikas attīstība. Progresu šajās jomās vērtēs, izmantojot šādus rādītājus: i) zinātniskās publikācijas; ii) kodolsintēzes ceļveža īstenošanas gaita; iii) mācības un atbalsts kodoldrošības un kodolgarantiju jomā; iv) speciālo zināšanu un prasmju attīstīšana un v) piekļuve pētniecības infrastruktūrai.

1.4. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

- ☐ jaunu darbību
- ☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību¹
- ☒ esošas darbības pagarināšanu
- ☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

¹ Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, arī sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks

Lai kodolenerģiju izmantotu elektroenerģijas ražošanas un citos nolūkos, ir vajadzīgi pastāvīgi centieni, kuri vērsti uz drošuma un drošības risku samazināšanu un uz drošu un nekaitīgu kodoltehnoloģiju izstrādi un optimālu aizsardzību pret radiāciju. Pieaugošais dažādu jonizējošā starojuma lietojumu skaits nozīmē, ka cilvēki un vide ir jāaizsargā pret nevajadzīgu apstarošanu. Jonizējošā starojuma tehnoloģijas Eiropā ik dienu izmanto dažādās jomās, piemēram, veselības aprūpē, rūpniecībā un pētniecībā, un tās sniedz būtiskus ieguvumus ES iedzīvotājiem un ekonomikai.

Publiskā un privātā pētniecība dalībvalstīs šajā ziņā var sniegt būtisku ieguldījumu šādu ieguvumu radīšanā, un *Euratom* uzdevums ir papildināt valstu devumu ar Kopienā balstītu pētniecības un mācību programmu.

Euratom atbalstītai pētniecībai būtu jāpalīdz dalībvalstīm un rūpniecības nozarei izpildīt prasības, kas noteiktas *Euratom* līgumā un *Euratom* direktīvās par kodoldrošību, drošības pamatstandartiem un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanu. Tai būtu arī jāatbalsta *Euratom* drošības pasākumu prasības, kas noteiktas *Euratom* līguma 7. nodaļā un ar to saistītajā regulā.

Lai nodrošinātu atbilstību pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” un DFS ilgumam, ierosinātā programma tiks īstenota saskaņā ar *Euratom* līguma 7. pantu divus gadus (no 2026. gada sākuma līdz 2027. gada beigām).

Ierosinātā programma turpinās 2021.–2025. gada programmas galvenās pētniecības darbības tādās jomās kā kodoldrošums, kodoldrošība un kodolgarantijas, atkritumu apsaimniekošana un aizsardzība pret radiāciju, kā arī kodolsintēzes enerģija.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piem., koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta nozīmē “Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Izmantojot uz sadarbību vērstu pētniecību, programma nodrošina ES mēroga pieeju: i) kodoldrošuma un aizsardzības pret radiāciju uzlabošanai visās izmantošanas jomās un ii) kodolsintēzes kā enerģijas avota attīstībai. Programma ievērojami uzlabo ES spēju mobilizēt plašāku izcilības, īpašo zināšanu un vairākdisciplīnu pieejas kopumu kodolpētniecības jomā, panākot ietekmi, kas ievērojami pārsniedz to, kuru varētu panākt valsts vai reģionālā līmenī. Tas ir īpaši izdevīgi mazākām dalībvalstīm, kuras var izmantot apjomradītus ietaupījumus, ko nodrošina Eiropas mēroga apvienošanas efekts un atvērta piekļuve *JRC* objektiem.

Programma ar *JRC* starpniecību nodrošina vērtīgas neatkarīgās zinātniskās konsultācijas, kuru nolūks ir atbalstīt ES politikas īstenošanu kodoldrošuma, radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas, aizsardzības pret radiāciju, kodoldrošības, kodolgarantiju un kodolieroču neizplatīšanas jomā. *JRC* unikālā infrastruktūra un laboratorijas ļauj tam uzņemties izšķirošu lomu kodolpētniecības veicināšanā un unikālu apmācības iespēju piedāvāšanā ES.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Sagatavojot šo priekšlikumu, tika ņemti vērā 2014.–2020. gada *Euratom* programmas *ex post* izvērtējumā un 2021.–2025. gada programmas starpposma izvērtējumā izdarītie konstatējumi.

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Programmas budžets jau bija noteikts 2021.–2027. gada DFS.

Sinerģija ar citām ES programmām (jo īpaši ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”) ir paredzēta ierosinātās regulas 10. pantā. Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” regulas IV pielikumā ir ietverti noteikumi, kas veicina sinerģiju ar *Euratom* programmu un ir vērsti uz izglītības un apmācības darbībām un kopīgu pētniecību par jonizējošā starojuma drošas un neapdraudētas izmantošanas, kas nav saistīta ar elektroenerģiju, transversālajiem aspektiem tādās nozarēs kā medicīna, rūpniecība, lauksaimniecība, kosmoss, klimata pārmaiņas, drošība un gatavība ārkārtas situācijām, kā arī kodolzinātnes ieguldījums.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, arī pārdales iespējas, novērtējums*

Papildu finansējumu varētu iegūt no trešo valstu pievienošanās *Euratom* programmai. Komisija apsver arī iespēju piemērot Finanšu regulas 15. panta 3. punktu (atcelto saistību atkārtota izmantošana) 2014.–2020. gada *Euratom* programmas līdzekļiem, kas piešķirti *InnovFin (InvestEU)* priekštecim) un ko EIB nevarēja izmantot, jo trūka rentablu priekšlikumu. Piešķirto 20 miljonu EUR atgūšana (kas atbilst 8 % no pašreizējā 2021.–2025. gada programmas kodolskaldīšanas budžeta) ļautu *Euratom* radīt ietekmi jaunu problēmu risināšanā kodolenerģijas jomā.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☒ ierobežots ilgums

- ☒ darbības laiks no 2026. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim
- ☒ finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no 2026. gada līdz 2027. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no 2026. gada līdz 2030. gadam

☐ beztermiņa

- īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes²

☒ Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ☒ ko veic tās struktūrvienības, arī personāls Savienības delegācijās;
- ☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☐ Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☐ publisko tiesību subjektiem;
- ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, ciktāl tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☒ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ tiesību subjektiem vai personām, kurām, ievērojot LES V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir identificētas attiecīgajā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Komisija īsteno programmu, izmantojot tiešu pārvaldību un netiešu pārvaldību, ko īsteno Eiropas partnerības (sk. priekšlikuma 6. panta 1. punktu). Dažas *Euratom* līdzfinansētās partnerības īsteno finansējumu, izmantojot kaskādveida uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus.

² Sīkāku informāciju par budžeta izpildes metodēm un atsaucies uz Finanšu regulu sk. *BUDGpedia* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Visi dati par pārvaldības procesiem (pieteikumi, sekmīgo pieteikumu īpatsvars, piešķiršanas termiņš, atbalsta saņēmēju veidi u. c.) tiks vākti, glabāti un padarīti pieejami reāllaikā, izmantojot īpaši paredzētu datubāzi.

Ziņojumi sniegs informāciju par pārvaldības procesiem un pakāpeniski – arī par izlaidi un rezultātiem. Tiks izstrādāts šīs programmas un 2021.–2025. gada programmas kopīgs galīgais izvērtējums.

Īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa rādītāji ir noteikti, pamatojoties uz vairākiem ietekmes veidiem. Ziņošanas noteikumi dalībniekiem ir izstrādāti, ņemot vērā šos rādītājus un vienlaikus ierobežojot dalībnieku administratīvo slogu. Ja vien iespējams, dati tiks vākti no publiskiem avotiem.

Turklāt JRC tiešās darbības tiek novērtētas gan iekšēji, veicot iekšēju uzraudzību un novērtējumu par pētniecības ietekmi, gan ārēji, ko īsteno tādu augstākā līmeņa ekspertu grupa, kuri izraudzīti, konsultējoties ar JRC valdi.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Euratom programma tiks īstenota tiešās pārvaldības režīmā. Taču Komisija, ja tas šķiet piemēroti un lietderīgi, var nolemt īstenot *Euratom* darbības dalītā un/vai netiešā pārvaldībā (ar Eiropas partnerību starpniecību).

Kontroles stratēģijas pamatā būs:

- procedūras vislabāko projektu atlasei un to pārvēršanai juridiskos instrumentos;
- projektu un līgumu pārvaldība visā ikviena projekta darbības laikā;
- *ex ante* pārbaudes par visām prasībām;
- atzinumi par finanšu pārskatiem, kas pārsniedz noteiktu robežvērtību;
- *ex post* revīzijas attiecībā uz apmaksāto pieprasījumu izlasi;
- projekta rezultātu zinātniskā vērtēšana.

Pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” (arī *Euratom* programmas) revīzijas liecina, ka kļūdu līmeņi ir stabili saglabājušies prognozētajā apmērā (sk. 2.2.2. sadaļu). Tas apliecina, ka jau ieviestie vienkāršošanas pasākumi, pat ja tos joprojām ir iespējams uzlabot, ir bijuši iedarbīgi.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Līdz šim finansējuma pamatmodelis balstījās uz attiecināmo izmaksu atlīdzināšanu. Kā pastāvīgi ir norādījusi Eiropas Revīzijas palāta – visnesenāk savā 2016. gada ziņojumā –, “galvenais risks, kas apdraud darījumu pareizību, ir tas, ka atbalsta saņēmēji deklarē neattiecināmas izmaksas, kuras nav atklātas un izlabotas, pirms Komisija tās atlīdzina. Šis risks ir īpaši augsts saistībā ar Septīto pamatprogrammu un attiecīgi arī ar *Euratom* programmu, kurā ir sarežģīti attiecināmības noteikumi, ko

atbalsta saņēmēji bieži nepareizi interpretē (īpaši tie atbalsta saņēmēji, kuri ir mazāk iepazinušies ar noteikumiem, piem., MVU, pirmreizējie dalībnieki un struktūras trešās valstīs).

Revīzijas palāta atzina programmā “Apvārsnis 2020” (un attiecīgi arī 2014.–2020. gada *Euratom* programmā) ieviesto vienkāršošanas pasākumu vērtību. Tomēr 2016. gada ziņojumā tā ieteica plašāk izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas (VII). Šādas VII jau tiek izmantotas dažādās programmas daļās vai attiecībā uz konkrētiem izdevumu veidiem.

Dotāciju gadījumā aplēstais reprezentējošais kļūdu īpatsvars Septītajā pamatprogrammā (iekļaujot *Euratom*) bija 5 % un atlikušo kļūdu īpatsvars bija aptuveni 3 %, kad ņemtas vērā visas atgūšanas un korekcijas, kas ir vai tiks īstenotas. Taču kļūdu līmeņi bija zemāki tajās programmas daļās, kurās bija iespējams plašāk izmantot VII un/vai bija iesaistīta neliela un stabila atbalsta saņēmēju grupa.

“Apvāršņa 2020” (arī *Euratom* programmas) rezultāti norāda uz reprezentējošo kļūdu īpatsvaru aptuveni 3 % apmērā un uz atlikušo kļūdu īpatsvaru, kas zemāks par 2,5 %. Tomēr jāņem vērā, ka šī ir agrīna aplēse, kas būtu jāizmanto piesardzīgi, un ka tā, iespējams, pieaugs līdz aptuveni 3–4 %. (Komisijas prognozētais kļūdu līmenis pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” un 2014.–2018. gada *Euratom* priekšlikumā bija 3,5 %, lai gan tajā nebija ņemti vērā dažādie papildu sarežģījumi, kas radās likumdošanas procesā.) Atlikušajam kļūdu īpatsvaram būtu jā saglabājas zem 3 %, lai gan pašlaik vēl nav iespējams noteikt, vai tiks sasniegts 2 % līmenis.

Dažas kļūdas rodas tāpēc, ka atbalsta saņēmēji nav izpratuši noteikumus. Šādas kļūdas var novērst ar vienkāršošanu, taču zināmi sarežģījumi būs vienmēr. Citas kļūdas rodas tāpēc, ka atbalsta saņēmēji nav ievērojuši noteikumus. Lai gan tas notiek tikai nedaudzos gadījumos, tas netiks atrisināts, vienkāršojot pašreizējos noteikumus.

Attiecībā uz pamatprogrammu “Apvārsnis 2020” (arī *Euratom* programmu) veiktā kļūdu īpatsvara analīze un līdz šim veiktās revīzijas sniedz šādu informāciju:

— aptuveni 69 % kļūdu ir saistītas ar personāla izmaksu piemērošanu. Identificētās problēmas, kas atkārtojas, ir nepareizs produktīvo stundu aprēķins, nepareizas likmes vai nepareizs apmaksāto stundu skaits;

— aptuveni 21 % kļūdu ir saistītas ar citām tiešajām izmaksām (ar personālu nesaistītām). Visbiežāk identificētā kļūda ir izmaksu tiešas noteikšanas trūkums;

— aptuveni 8 % kļūdu attiecas uz apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas izmaksām un 24 % – uz komandējumu izmaksām.

Pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” un *Euratom* programmas revīzijās identificētās kļūdas liecina, ka dažas no tām varētu novērst, īstenojot vienkāršošanu un izvairoties no nevajadzīgas formalitātes noteikumos. Pamatprogrammā “Apvārsnis 2020”, pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” un 2021.–2025. gada *Euratom* programmā ir ieviesti uzlabojumi (piem., jauni noteikumi par iekšējiem rēķiniem un papildu atalgojumu). Tomēr šo izmaiņu ietekme uz kļūdu īpatsvaru vēl nav zināma.

Plašāka VII izmantošana, piemēram, fiksētu likmju un vienības cenu izmantošana, kā arī turpmāka noteikumu vienkāršošana palīdzēs samazināt kļūdu īpatsvaru nākotnē, kas reprezentējoši tiek lēsts 3–4 % apmērā. Taču pamatproblēma – kļūdas finansējuma metodē, kuras pamatā ir attiecināmo izmaksu atlīdzināšana, – saglabājas. Šādā sistēmā reprezentējošo kļūdu īpatsvaru varētu samazināt līdz 2,5–

3,5 %, un atlikušo kļūdu īpatsvaru pēc korekcijām varētu gaidīt 2 % apmērā (taču ne obligāti zemāk).

Pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” tika plašāk ieviests fiksētas summas finansējums. Tas ļauj veikt maksājumu pēc apmierinošu zinātnisko rezultātu nodrošināšanas. Nekāds papildu pamatojums šim maksājumam, piemēram, rēķini, nostrādāto stundu uzskaites lapas, maksājuma apliecinājumi, nav vajadzīgi. Tāpēc finanšu kļūdu nav.

Euratom programmas priekšlikums ļauj Komisijai 2026.–2027. gadā izmantot fiksētas summas finansējuma modeli. Tas tiks izvērtēts, jo īpaši nolūkā pārliecināties, vai tas ļauj sasniegt visus programmas mērķus (ne tikai kļūdu īpatsvara samazināšanu). Fiksētas summas maksājumi novirzītu riskus uz citiem iekšējās kontroles sistēmas posmiem, padarot izvērtēšanu un sasniegumu novērtēšanu svarīgāku.

Iesaistīto darījumu skaits nozīmē, ka augstāka līmeņa sistemātiska *ex ante* kontrole būtu ļoti dārga. Tāpēc pašreizējās kontroles stratēģijas pamatā ir uz risku balstītas *ex ante* un *ex post* kontroles, kuru nolūks ir novērtēt kļūdu līmeni un noteikt un atgūt neattiecināmās summas. Tā kā kļūdu īpatsvars ir saglabājies noteiktajā diapazonā, tiek uzskatīts, ka šī kontroles stratēģija ir iedarbīga. Krasas izmaiņas nav ierosinātas, bet daži aspekti tiks izvērsti plašāk, piemēram, tiks iekļauta sistēmu un procesu revīzija.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas laikā un slēgšanas laikā)*

Aplēstās kontroles sistēmas izmaksas (vērtēšana, atlase, projektu vadība, *ex ante* un *ex post* kontroles) visos Komisijas dienestos, kas atbild par iepriekšējo pamatprogrammu īstenošanu 2017. gadam, ir 3–4 % apmērā (iekļaujot Septītās pamatprogrammas un “Apvārsnis 2020” pārvaldības izmaksas). Tās tiek uzskatītas par samērīgām izmaksām, ņemot vērā mērķu sasniegšanai nepieciešamos centienus un darījumu skaitu.

Paredzamais kļūdas risks dotāciju maksājuma veikšanā, izmantojot finansējuma modeli, kas balstīts uz attiecināmo izmaksu atlīdzināšanu, ir 2,5–3,5 %. Kļūdas risks slēgšanas laikā (pēc kontrolēm un korekcijām) ir aptuveni 2 % (bet ne obligāti zemāks). Paredzamais kļūdas risks dotācijām, izmantojot finansējuma modeli, kura pamatā ir fiksētas summas finansējums, ir gandrīz 0 % (maksājuma veikšanas un programmas slēgšanas laikā). Kopējais prognozējamais kļūdu īpatsvars būs atkarīgs no līdzsvara starp abām finansējuma metodēm (attiecināmo izmaksu atlīdzināšana un fiksētas summas). Komisija plāno attiecīgā gadījumā piemērot fiksētas summas finansējuma modeli. Tomēr galvenais iemesls, kāpēc tiks pieņemts fiksētas summas finansējums, nebūs samazināt kļūdu īpatsvaru, bet gan sasniegt visus programmas mērķus. Šajā scenārijā tiek pieņemts, ka vienkāršošanas pasākumi lēmumu pieņemšanas procesā netiek būtiski mainīti.

Piezīme. Šī iedaļa attiecas tikai uz dotāciju pārvaldības procesu. Attiecībā uz administratīviem un darbības izdevumiem, kas radušies publiskā iepirkuma procesos, kļūdas riskam maksājuma veikšanas un programmas slēgšanas laikā vajadzētu būt zem 2 %.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

No šīs regulas izrietošajos iemaksu līgumos, kurus noslēgs ar trešām personām, vajadzības gadījumā pēc ES ieskatiem nodrošina Komisijas vai jebkura tās pilnvarota pārstāvja veiktu uzraudzību un finanšu kontroli, kā arī Revīzijas palātas vai *OLAF* uz vietas veiktās revīzijas.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs	Dif./nedif. ¹	no EBTA valstīm ²	no kandidātvalstīm un potenciālajā m kandidātvalstīm ³	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
H1	01 01 02 Atbalsta izdevumi <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmai					
	01 01 02 01 Izdevumi, kas saistīti ar ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem, kuri īsteno <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmu, – netiešā pētniecība	Nedif.				
	01 01 02 02 Ārštata darbinieki, kuri īsteno <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmu, – netiešā pētniecība	Nedif.				
	01 01 02 03 Citi <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmas pārvaldības izdevumi – netiešā pētniecība	Nedif.				
	01 01 02 11 Izdevumi, kas saistīti ar ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem, kuri īsteno <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmu, – tiešā pētniecība	Nedif.	NĒ	JĀ	JĀ	NĒ
	01 01 02 12 Ārštata darbinieki, kuri īsteno <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmu, – tiešā pētniecība	Nedif.				
	01 01 02 13 Citi <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmas pārvaldības izdevumi – tiešā pētniecība	Nedif.				
	01 03 <i>Euratom</i> darbības budžets					
	01 03 01 Kodolsintēzes pētniecība un attīstība (netiešās darbības)	Dif.				
	01 03 02 Kodolskaldīšana, kodoldrošums un aizsardzība pret radiāciju (netiešās darbības)					
	01 03 03 Ar kodolenerģiju saistītās Kopīgā pētniecības centra tiešās darbības					

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

¹ Dif. = diferencētās apropriācijas, nedif. = nediferencētās apropriācijas.

² EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

³ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātval stīm un potenciālaj ām kandidātval stīm	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	1	Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma
--	----------	--

ĢD: RTD			2026. gads	2027. gads	Pēc 2027. gada	KOPĀ
• Darbības apropriācijas						
01 03 01 Kodolsintēzes pētniecība un attīstība	Saistības	(1a)	116,037	122,196		238,233
	Maksājumi	(2a)	46,414	49,478	142,341	238,233
01 03 02 Kodolskaldīšana, kodoldrošums un aizsardzība pret radiāciju (netiešās darbības)	Saistības	(1b)	52,998	55,811		108,809
	Maksājumi	(2b)	21,199	22,924	64,686	108,809
Administratīvās apropriācijas, ko finansē no konkrētu programmu piešķirumiem ⁵⁸						
01 01 02 01 Izdevumi, kas saistīti ar ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem, kuri īsteno Euratom pētniecības un mācību programmu, – netiešā pētniecība	Saistības = maksājumi	(3a)	8,223	8,523		16,746
01 01 02 02 Ārštata darbinieki, kuri īsteno Euratom pētniecības un mācību programmu, – netiešā pētniecība	Saistības = maksājumi	(3b)	0,348	0,361		0,708
01 01 02 03 Citi Euratom pētniecības un mācību programmas pārvaldības	Saistības =	(3c)	1,658	1,718		3,376

⁵⁸ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

izdevumi – netiešā pētniecība	maksājumi					
KOPĀ RTD ĢD apropriācijas	Saistības	=1a+1b+3a+3b+3c	179,263	188,609		367,872
	Maksājumi	=2a+2b+3a+3b+3c	77,841	83,004	207,027	367,872
ĢD: JRC			2026. gads	2027. gads	Pēc 2027. gada (sk. 1.6. punktu)	KOPĀ
• Darbības apropriācijas						
01.0303 Ar kodolenerģiju saistītās Kopīgā pētniecības centra tiešās darbības	Saistības	(1a)	12,500	12,500		25,000
	Maksājumi	(2a)	3,700	9,700	11,600	25,000
Administratīvās apropriācijas, ko finansē no konkrētu programmu piešķirumiem ⁵⁹						
01 01 02 11 Izdevumi, kas saistīti ar ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem, kuri īsteno <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmu, – tiešā pētniecība	Saistības maksājumi	= (3a)	56,277	57,277		113,554
01 01 02 12 Ārštata darbinieki, kuri īsteno <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmu, – tiešā pētniecība	Saistības maksājumi	= (3b)	10,455	10,455		20,910
01 01 02 13 Citi <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmas pārvaldības izdevumi – tiešā pētniecība	Saistības maksājumi	= (3c)	35,314	35,697		71,011
KOPĀ JRC ĢD apropriācijas	Saistības	=1a+3a+3b+3c	114,546	115,929		230,475
	Maksājumi	=2a+3a+3b+3c	105,746	113,129	11,600	230,475

⁵⁹ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

• KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)	181,534	190,507	0	372,041
	Maksājumi	(5)	71,313	82,102	218,627	372,041
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, ko finansē no konkrētu programmu piešķirumiem	Saistības maksājumi =	(6)	112,275	114,031		226,306
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	=4+6	293,809	304,538		598,347
	Maksājumi	=5+6	183,588	196,133	218,627	598,347

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
--	----------	----------------------------

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2026. gads	2027. gads	Pēc 2027. gada (sk. 1.6. punktu)			KOPĀ
ĢD: <.....>							
• Cilvēkresursi							
• Citi administratīvie izdevumi							
KOPĀ <.....> ĢD	Apropriācijas						

KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)						
---	------------------------------------	--	--	--	--	--	--

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2026. gads	2027. gads	Pēc 2027. gada. Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			KOPĀ
KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības						
	Maksājumi						

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			N. gads		N+1. gads		N+2. gads		N+3. gads		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						KOPĀ	
	IZNĀKUMI																	
	Veids 60	Vidējā s izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izma ksas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Kopēj ais daudz ums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ⁶¹ ...																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1																		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																		
– Iznākums																		
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 2																		
KOPSUMMAS																		

⁶⁰ Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piem., finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros).

⁶¹ Aprakstīti 1.4.2. punktā “Konkrētie mērķi...”

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2026. gads	2027. gads	KOPĀ
Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA			
Cilvēkresursi			
Citi administratīvie izdevumi			
Starpsumma – daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA			

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	2026. gads	2027. gads	KOPĀ
Cilvēkresursi	75,303	76,616	151,918
Pārējie administratīvie izdevumi	36,972	37,415	74,387
Starpsumma – ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	112,275	114,031	226,305

KOPĀ	112,275	114,031	226,305
-------------	----------------	----------------	----------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvo izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	2026. gads	2027. gads
•Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)		
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)		
20 01 02 03 (Delegācijas)		
01 01 02 01 (Netiešā pētniecība)	47	47
01 01 02 11 (Tiešā pētniecība)	396	390
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)		
•Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās: FTE)⁶²		
20 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajiem piešķirumiem)	0	0
20 02 03 (AC, AL, END, INT un JPD delegācijās)	0	0
XX 01 xx gg zz⁶³	– galvenajā birojā	
	– delegācijās	
01 01 02 02 (AC, END, INT – netiešā pētniecība)	4	4
01 01 02 12 (AC, END, INT – tiešā pētniecība)	153	138
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)		
KOPĀ	600	579

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Uzdevumi, kas izriet no īpašās <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmas pārvaldības un īstenošanas, ieņem amatus apstiprinātajos štatu sarakstos un ir iesaistīti netiešās un tiešās pētniecības darbībās.
Ārštata darbinieki	To ārštata darbinieku uzdevumi, kuri īsteno īpašo <i>Euratom</i> pētniecības un mācību programmu, tiešu un netiešu pētniecības darbību veidā

⁶² AC – līgumdarbinieki, AL – vietējie darbinieki, END – norīkoti valsts eksperti, INT – aģentūru darbinieki, JPD – jaunākie speciālisti delegācijās.

⁶³ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- ☐ pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā

- ☐ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā

- ☐ jāpārskata DFS

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- ☐ nav paredzēts trešo personu līdzfinansējums
- ☒ ir paredzēts trešo personu līdzfinansējums atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2026. gads	2027. gads	Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru			
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas	p. m.	p. m.	p. m.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.

– ☒ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

☐ pašu resursus

☒ citus ieņēmumus

atzīmējiet, ja ieņēmumi tiek piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ¹	
		2026	2027
6011. postenis	p. m.	p. m.	p. m.
6012. postenis			
6013. postenis			
6031. postenis			

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

01 03XX Apropriācijas no trešo personu iemaksām

Citas piezīmes (piem., metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

Trešās valstis var veikt iemaksas pamatprogrammā, izmantojot asociācijas nolīgumus. Finanšu iemaksu līmeņa noteikšanas nosacījumi tiks noteikti asociācijas nolīgumos ar katru valsti un, ņemot vērā programmas pārvaldības izmaksas, nodrošinās automātisku korekciju attiecībā uz jebkādu ievērojamu līdzsvara trūkumu salīdzinājumā ar summām, ko asociētajā valstī iedibinātie subjekti saņem, piedaloties programmā.

4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA

4.1. Digitālās vajadzības

Šajā regulā nav iekļautas papildu digitālās vajadzības. Piemēro Regulas (ES) 2021/695 noteikumus, kuri ietver digitālās vajadzības attiecībā uz datu vākšanu, pārraidi un glabāšanu un informācijas apmaiņu.

4.2. Dati

Šajā regulā nav iekļautas papildu digitālās vajadzības attiecībā uz datu vākšanu, apstrādi, ģenerēšanu, apmaiņu vai kopīgošanu. Piemēro Regulas (ES) 2021/695 noteikumus.

4.3. Digitālie risinājumi

Šajā regulā nav iekļautas papildu digitālās vajadzības, kam būtu nepieciešams digitāls risinājums. Piemēro Regulas (ES) 2021/695 noteikumus.

¹ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

4.4. Sadarbības novērtējums

Šajā regulā nav iekļautas papildu digitālās vajadzības, kas saistītas ar digitālajiem publiskajiem pakalpojumiem. Piemēro Regulas (ES) 2021/695 noteikumus.

4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi

Šajā regulā nav iekļautas papildu digitālās vajadzības, kam būtu nepieciešami īpaši īstenošanas pasākumi. Piemēro Regulas (ES) 2021/695 noteikumus.